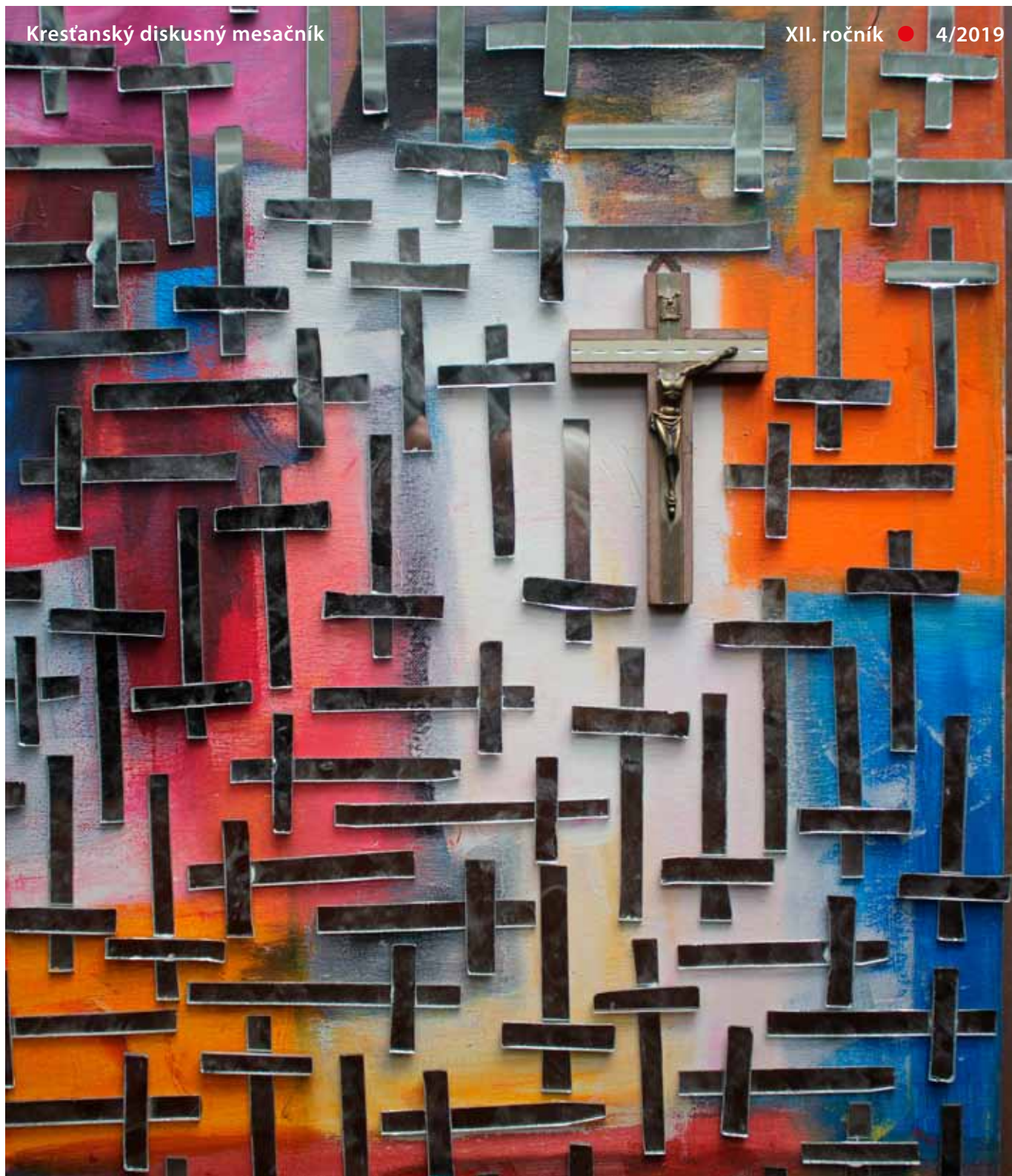

DIALOG

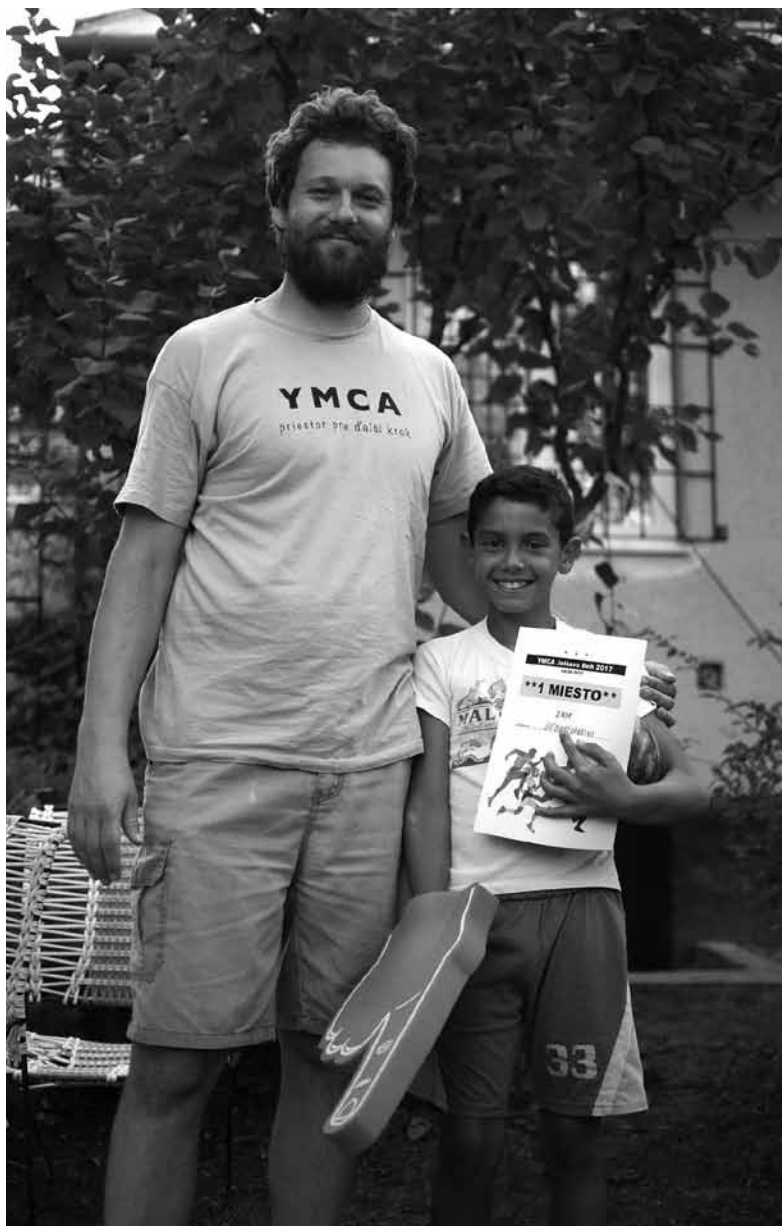
Kresťanský diskusný mesačník

XII. ročník ● 4/2019

O B S A H

Pieseň pútnikov POMOC J. Calvo Aguilar	4
Rozhovor INAK, ALE S KRISTOM D. Perašín, Z. Konečná /B. Piatko	5
Téma A CIRKEV MLČÍ A. Činčuráková Tipulová	10
Biblické ženy EVA Š. Markuš	14
Úvaha STVORITEĽSKÝ ARGUMENT P. Bomba	17
Misia JAK BŮH DĚLÁ Z LIDÍ LEGENDY J. Dohnal LÁSKA ODPŮŠŤA VŠETKO V. Vrajová Z MICHALOVIEC O TANZÁNII M. Petrejčíková O BOŽEJ VŮLI V. Vrajová	20
Dejiny a osobnosti M. BEL – VELKÁ OZDOBA P. Trúsik	26
Úvahy z trolejbusu ODMIETAM „KLASICKÚ KREŠŤANSKÚ“ RODINU Tomáš Komrška	28
Na margo dní ŽENA Miroslav Kocúr	30
RELAX	31

Vítěz maratónu, YMCA Revúca

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

**Individuálne objednávky: cena + poštovné
PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:**
IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2019

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko,
Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,
e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 18. 4. 2019 **Tlač:** Express tlač

Predná strana obálky: Jaroslav Beliš: Svet Golgoty

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

CHÁPETE, CO JSEM VÁM UČINIL? (JN 13,12)

Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa šel k Otcí. To vytváří neopakovatelnou situaci pro otázku Pána Ježíše: *Chápete, co jsem vám učinil?*

Pán Ježíš uprostřed večeře vstává a umývá nohy svým učedníkům. Ne před večeří, jak to bývalo zvykem, ale v průběhu večeře. Tím Pán Ježíš nechce upozornit na to, že před stolováním na něco zapomněli. Jednomu po druhém, umývá špinu, pot, zápach. Každého se dotýká, každému pečlivě umyté nohy utírá. Tímto činem lásky je připravuje na sdělení o tom, co se bude dít v příštích hodinách, pro něj posledních hodinách jeho života.

Je to čin lásky, který zapomíná na to, jaká je etiketa, jaký je protokol, jaký je správný a zavedený postup.

V tehdejší době, kdy bylo umývání nohou součástí stolování, to bylo velmi přesně určené, jak to má probíhat, kdo a jak to má dělat: Ženy myly nohy mužům, děti rodičům, žáci učitelé, otroci svým pány. Tato služba byla tedy otázkou postavení toho, kdo je výše a toho, kdo je níže. A zde, všechno je jinak: muž mužům, mistr žákům, Pán sluhům. Co je to za novotu, za zmatek? Může jít láska tak daleko, tak hluboce se sklonit?

Námítka přichází okamžitě, Petr mu řekl: *Nikdy mi nebudeš mýt nohy!*

Petr nechce dopustit, aby se mu to vůbec stalo, aby se něčeho takového vůbec účastnil. Takový zmatek, co to má být za nové pořádky, kam bychom přišli? Kam bychom to přišli, kdyby láska tak narušila naše dobře zavedené a osvědčené pořádky?

Petr se možná brání i proto, že nechce vidět svého Pána v roli otroka. Jeho Pán před ním klečí v prachu. Co to pak bude znamenat pro něj, pro Petra, to ho budu muset v tom následovat? Místo očekávaného povýšení a prvních míst v Božím království tohle, klečat a sloužit v prachu? To že je moje budoucnost? To je ta blízkost Bohu? To není být obklopen nebeskými zástupy, ale lidmi, kteří potřebují moji službu, službu otroka, toho nejposlednějšího?

Nebo je dán Petrův odpor spíše zahanbením? Že si uvědomuje vlastní hříšnost, jak nečistý je jeho život, co vše v jeho životě neproběhlo zrovna dobře, jeho touha být tím nejlepším a prvním.

Proč bych se bránil já?

Ať už je důvod Petrova odporu jakýkoli, odporuje až do chvíle, kdy ho Pán Ježíš staví před volbu: *Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl. A na to Petr tak po petrovsku: Pane, pak tedy nejenom nohy, ale i ruce a hlavu!*

Jako by si Petr vybíral z mycích programů na nejmenované benzínové pumpě, nestačí mu program „Mytí podvozku“, ale žádá program „Perfektní umytí“, nejlépe v kombinaci s programem „Perfektní lesk“. Tak v tom případě Pane Ježíši generální úklid, celkové očištění, už nechci být hříšným člověkem, ale zářivě čistým světlem. Víc než ostatní, tak tím se dostanu očištěný do Boží blízkosti a slávy.

Umytí nohou není nějakým rituálem, který se požaduje, abychom se připravili na setkání s Bohem.

Toto umývání nohou je Boží setkání v Pánu Ježíši s námi, je to znamenání toho, co se stane v příštích hodinách, co se stane na kříži. Jak hluboce se Bůh sklání k člověku, se kterým se chce setkat, kterému chce sloužit k dobrému.

DANIEL KOMRSKA
(Kazatel Církve bratrské
v Brně.)

Evangelista Jan zařadil událost umývání nohou na místo, kde mají ostatní evangelisté Matouš, Marek a Lukáš ustanovení památky večeře Páně. Není to proto, aby byl proti ostatním, ale proto, aby ukázal, o co při Večeři Páně jde, aby ukázal Pána Ježíše, jako milujícího a lidem sloužícího Boha, který daruje spasení. K tomu, abychom byli zachráněni, abychom měli podíl v Božím království, stačí, když se dáme umýt, přijmout službu lásky a dát se umýt od všeho, co nás odděluje od milujícího a sloužícího Boha.

Jak odpovím já na otázku Pána Ježíše: *Chápete, co jsem vám učinil?* Jak odpovíme o letošních Velikonocích? ■

POMOC

JOSÉ CALVO AGUILAR
(Pochádza zo Španielska,
je vedúcim mládeže v CB Žilina.)

Keby Hospodin nebol s nami...

Niekedy, keď myslíme na to, že Boh je našou pomocou, môžeme mať všelijaké pocity. Môžeme si myslieť, že možno je pomocou pre niekoho iného, ale nie pre nás. Vieme, že práve nám sa dejú hrozné veci. Možno sa nám tiež môže stať, že budeme cynickí, keď čítame nasledujúce slová: *Keby Hospodin nebol s nami, stalo by sa nám niečo hrozné, (Ž 124, 2-5, parafráza)* a my si hovoríme: „no jasné, to kto vymyslel?“ Akoby to bol vymyslený príbeh, nejaký film. Lenže Izrael tieto piesne naozaj spieval a dodnes spieva. Toto nie je len niečo vymyslené, toto sú piesne, ktoré Izraeliti reálne spievajú, aby si pripomenuli, čo sa v ich životoch stalo. Ale otázka ostáva: ako môžu niečo takéto spievať? Všetkým veci takto nefungujú...

Viera, nádej a láska

Byť kresťanom je ťažké, priam nebezpečné. Kresťan sa musí každý deň rozhodovať pre Boha a pre vieru, aj keď ho nikdy nevidel. Žijeme v dobe, v ktorej sa dá zmerať a skúmať všetko, ale my sa rozhodujeme pre Boha, ktorého nevidíme a ktorému niekedy nerozumieme. Rozhodujeme sa pre nádej, aj keď nevieme, či dnes nezomrieme my alebo niekto blízky, či nebude ďalší teroristický útok alebo iná katastrofa. Rozhodujeme sa pre lásku voči druhým a snažíme sa žiť taký život, v ktorom pomáhame ostatným, aj keď sa nám často nedarí a v skutočnosti sa správame veľmi sebecky. Každý deň sa ako kresťania máme rozhodovať pre niečo, čo nevidíme alebo nevieme spraviť.

A vtedy môžeme spievať, ako v takej tichej či hlasitej modlitbe: *Naša pomoc je v mene Hospodina, Stvoriteľa neba a zeme! (Ž 124, 8)* Vieme, že aj keď sa dejú zlé veci (pretože zlé veci sa naozaj dejú, a o tom sme už hovorili inde), Boh je našou pomocou. On je s nami a dodá nám silu, keď ju nemáme. On je s nami a dodá nám vieru, nádej a lásku, keď pred sebou máme temnú cestu. A za toto všetko *nech je velený Hospodin (Ž 124, 6)* ■

YMCA (*Young Men's Christian Association* – kresťanské združenie mladých ľudí) je najstaršou a najväčšou celosvetovou mládežníckou organizáciou na svete. Má 40 miliónov členov v 124 krajinách sveta. Je síce založená na kresťanských princípoch, kladie si však za úlohu byť k dispozícii pre všetkých mladých ľudí bez ohľadu na náboženstvo a pri tom nevykonávať cieľenú misionársku činnosť.

YMCA sa na území Slovenska rozšírila po I. svetovej vojne, keď do novovzniknutej Československej republiky prišli prví pracovníci, ktorí priniesli nielen idey, ale aj praktické skúsenosti a materiálnu pomoc. V roku 1920 bolo v Bratislave založené prvé združenie s názvom Železničná a poštová YMCA v Bratislave.

V roku 1939 bola YMCA na Slovensku zakázaná a jej pracovníci, už v novej organizácii pod názvom ÚSAK (Ústav sociálny a kultúrny), viedli správu časti zariadení aj počas celého obdobia II. svetovej vojny, keď YMCA nemohla vyvíjať svoju činnosť. Svoju činnosť obnovila na krátky čas ako „YMCA na Slovensku“ v roku 1945. V roku 1948 však bola na združenie uvalená národná správa. YMCA bola v roku 1951 – tak ako iné mládežnícke organizácie – násilne rozpustená komunistickým režimom. Protiprávne rozhodnutie o vymazaní YMCA z registra spolkov sprevádzalo aj protiprávne odňatie majetku YMCA do správy a následného vlastníctva štátu.

Po dlhom čase, keď YMCA nemohla voľne pôsobiť, obnovila svoju činnosť až v roku 1990.

YMCA Bratislava

Budova YMCA v Bratislave na Karpatskej ulici. Je národnou kultúrnou pamiatkou. Bola postavená na niekdajšom pozemku baróna Georga von Schulpeho. Budovu projektovateľ architekt Alois Balán a otvorili ju v roku 1923. Je prvou budovou postavenou organizáciou YMCA na európskom kontinente. V roku 1951 budovu prevzal Československý zväz mládeže. Po roku 1989 sa YMCA pokúšala získať budovu späť, čo sa podarilo až v roku 2016. Zaujímavosťou je, že budova si po celých takmer 100 rokov svojej existencie udržala svoje poslanie komunitného centra. (Rf) ■

Nepomáhame ľuďom,
ale ideme s nimi nejaký kus cesty.

Prvá YMCA (Young Men's Christian Association) vznikla v roku 1844 v Londýne ako odpoveď na rýchlu industrializáciu spoločnosti. Mladí ľudia sa vo veľkom sťahovali do miest za prácou. Ich neľahká životná situácia a nedostatok možností trápili mladého Georga Williamsa (1821 – 1905), ktorý sám pochádzal z chudobnejšej rodiny, prešiel osobnou konverziou ku kresťanstvu a postupne sa vypracoval na úspešného obchodníka s textilom. Spolu s priateľmi chceli vytvoriť alternatívu k tomu malému množstvu pochybnej zábavy dostupnej mladým ľuďom v tej dobe. Tí väčšinou pracovali dlhé hodiny v ťažkých podmienkach, ďaleko od domova a rodiny.

O práci YMCY na Slovensku sa v budove YMCY s generálnym sekretárom **DALIBOROM PERAŠÍNOM** a programovou sekretárkou **ZUZANOU KONEČNOU** rozprával BOHUSLAV PIATKO.

Foto B. PIATKO a archív YMCA.

INAK, ALE S KRISTOM

D. Perašín: Zaujímavé je, že prví „ymcári“ začali ako kresťania pôsobiť tam, kde pracovali. Majiteľ továrne im vytvoril priestor na stretávanie sa, tam si čítali Bibliu, modlili sa a začali meniť život na pracovisku. Pod ich vplyvom ľudia začali robiť poctivejšie, nepili, nepodvádzali... a tak majiteľ továrne nemal dôvod zakazovať takúto činnosť. Dokonca sa jeho podnikaniu darilo lepšie. Myšlienka hnutia sa rýchlo šírila predovšetkým medzi inými továrnikmi a tí to začali podporovať vo svojich fabrikách. Neboli to však len duchovné stretnutia – vytvorili tanečné sály, knižnice, športoviská..., a takto vlastne kultúr-

ňovali pomerne ťažké pracovné podmienky robotníkov.

Prvé medzinárodné stretnutie pracovníkov YMCY bolo v Paríži v roku 1855, kde účastníci prijali tzv. *Parížsku bázu*. Tá je dodnes základom prakticky všetkých národných stanov organizácie po celom svete.

Z. Konečná: Možno to bude znieť čudne, ale YMCA nemá jednotný program v dnešnom slova zmysle. Má princípy, ktoré sú základom jej činnosti a aktivít. YMCA združuje mladých ľudí, ktorí veria v Krista a chcú Jeho kráľovstvo rozšíriť medzi mladých ľudí tam, kde mladí ľudia sú,

v ich prirodzenom životnom prostredí. Forma tohto pôsobenia je voľná. Možno aj preto YMCA nemá nejaké závažnejšie problémy s oslovaním mladých, lebo sa nevnučuje, ale pôsobí v ich prostredí, stáva sa súčasťou ich životného štýlu..., v akejkoľvek spoločnosti, kdekolvek na svete, v akejkoľvek komunite. Ani ich nenúti uveriť v Krista.

Aké je to potom kresťanské pôsobenie?

Z. Konečná: Je to vo všetkom, čo robíme. My, ako kresťania, nevieme robiť inú prácu ako kresťanskú. Predsa robím všetko pre Krista – či píšem taký alebo

onaký projekt, alebo robím administratívne práce, jednoducho neviem inak žiť ani pracovať.

D. Perašín: Sú rôzne YMCY. Aj také, ktoré kladú dôraz na viero-
vyravnávacský aspekt svojej činnosti. V niektorých krajinách to preferujú viac, v iných menej. Ale podstatou pôsobenia YMCY je – pod jedným princípom lásky k ľuďom mať voľnosť v konaní. Napríklad, YMCA v Nemecku

o to, že niektorí nerozumejú našej práci. A možno ani to nie je presné – niektorým nenaplníme ich očakávania a predstavy o misii, podľa nich nie sme misijnou organizáciou v pravom slova zmysle.

Čo to znamená?

Z. Konečná: Očakávajú, napríklad, že keď robíme kresťanský klub detí, tak by sa mal začať

Čo vás priviedlo k práci v Ymke?

D. Perašín: Mne sa zdá, že nie je celkom správne zafinovaná hranica medzi svetom a cirkvou. Aj v cirkvi nájdeme nesprávne, negatívne princípy rovnako, ako ich nájdeme aj vo svete. Z toho vyplýva aj pohľad evanjelikálov na našu činnosť. Pre nich sa kresťanská práca odohráva prevažne na pôde zboru, akoby na chvíľu,

Zahraniční dobrovoľníci YMCA Revúca

(CVJM) je do istej miery časťou evanjelickej mládeže – robí misiu, pôsobí mimo cirkvi, ale súčasne je veľmi úzko napojená na zborové spoločenstvá. No aj tam, tak ako aj u nás, stále platí – otvorené členstvo, kresťanské vedenie (open membership, christian leadership). Záleží nám na tom, aby vedúci boli zrelí kresťania, ktorí však vedia komunikovať so svetom.

Z. Konečná: My nečakáme, kým sa svet zmení kvôli nám, aby mohol prijať Krista. Žijeme vo svete takom komplexnom a komplikovanom, aký je, a tam slúžime.

Ako sa k vám správajú kresťanské spoločenstvá, cirkvi, zbory? Pred nahrávaním ste mi povedali, že občas vás vnímajú ako problém...?

Z. Konečná: Myslím si, že ani nie ako problém, ale skôr ide

modlitbou, potom by malo prísť nejaké duchovné slovo, pesnička..., a potom samotná náplň. U nás to tak nefunguje, aspoň nie vždy. Naše kluby sa nemusia otvárať modlitbou. Máme, napríklad, nízkoprahový klub, kam decká prídu a my, keďže veríme, že Kristus je mocný, veríme aj, že keď budeme s nimi tráviť čas, venovať sa im, časom sami prídu na to, prečo tak fungujeme, prečo sa správame tak, ako sa správame voči sebe i voči nim. A raz sa začnú pýtať sami, spontánne... Sami zistia, že sme iní a že to, čo sme, je kresťanstvo. A keď aj nie, tak im predostrieme nejaký kresťanský program. Namiesto kresťanskej formy sa snažíme ponúkať princípy, ktoré sú skutočne lákavé. Veď aj teraz vidíme, čo sa deje – formálne kresťanstvo ľudia neprijímajú. Preto sa stráca.

lebo väčšinu času žijeme inde – na pracoviskách, v školách... Mne to pripadá, že existuje dichotómia medzi jedným a druhým životom – medzi zborovým a bežným, každodenným životom. Bez komunikácie ale nie je možné prinášať evanjelium. To ma asi podnietilo ku hľadaniu cesty, ktorá umožňuje komunikáciu medzi mojim kresťanstvom a svetom. Cestu zrozumiteľnú pre svet a prijateľnú pre mňa.

Z. Konečná: Ja by som možno ešte pridala naše slovenské motto, ktoré sme si zvolili a ktoré je dôvodom toho, že robím túto prácu. *YMCA - priestor pre ďalší krok*. Veríme, že každý človek, ku ktorému prichádzame, s ktorým sa stretávame je niekde, nachádza sa v nejakom bode vo svojom živote a môže spraviť ďalší krok. Nemusí zostať tam, kde je. Keď, povedzme, pochádza z nejaké-

ho znevýhodneného prostredia alebo z rozbitej rodiny, tak ten jeho krok je iný ako je môj. Zvykneme hovoriť, že nepomáhame ľuďom, ale ideme s nimi nejaký kus cesty. Pre mňa je to autentická evanjelizácia: kráčam spolu s nejakým človekom, ktorý neberie autentickosť mne a ja ju neberiem jemu. Len ideme vedľa seba ako dve osobnosti a ja aktívne pripravujem program tohto krá-

ktorého máme byť nositeľmi. Je na nich, aby sa slobodne rozhodli, keď cez nás spoznajú Krista, či ho odmietnu alebo prijmú. Nie my ich máme súdiť a odsúdiť. To nechávame na Pána Boha.

Takže – evanjelizácia „na voľno“ ...?

Z. Konečná: Dalo by sa to tak povedať – spoliehame sa viac na Boha ako na seba.

YMCU sa snažíme chápať ako otvorený priestor, námestie, kde ľudia duchovne môžu začať i dozrievať, alebo nemusia. Iba sa stretnú s Kristom. Nikto ich priamo nevedie, nenabáda k tomu, aby ho prijali.

Spomeniem jeden príbeh z Revúcej. Tam pôsobí baptistický zbor a nie je to tak dávno, čo baptisti boli považovaní za sektu. Nech boli ich podujatia akokoľvek

Letný tábor YMCA Nesvady

Medzinárodná výmena mladých ľudí Erasmus

čania. A pri tom sa spoznávame. Keď on spozná cestou mňa, tak sa stretne s Kristom a spozná ho, lebo keď je Kristus vo mne, tak nemôže spoznať nič iné...

Takže pri vašej práci nie je, obrazne povedané, prvá veta: Pod' za Kristom, ale môže to byť aj druhá, tretia veta...?

D. Perašín: Dokonca tá veta nemusí byť ani vyslovená...

Z. Konečná: ...autentické kamarátstvo či priateľstvo môže medzi nami zostať, aj keby Krista nikdy neprijali. Veď aj to je svedectvo – nepodmieňovať svoje vzťahy ničím, čo nechcú prijať. Aké by to bolo svedectvo, keby sme dávali podmienky – ak prijmete Krista, tak vás máme radi, ak nie, tak vás nemáme radi a choďte si kam chcete, už nás nezaujímate... Čo by sme tým zvestovali? Veď by sme anulovali celé evanjelium,

Ľudia nachádzajú Krista rôznymi spôsobmi. YMCA je len jedným zo základných kameňov, ktoré ho môžu priviesť k jeho budúcej viere. Nemusí uveriť v našom spoločenstve, ale možno oveľa neskôr, možno keď stretne ďalších kresťanov autenticky žijúcich svoju vieru, tak si uvedomí: S tým som sa už stretol... Kristus zomrel aj za mňa. Takže robíme trochu inú evanjelizáciu, na akú sme tradične zvyknutí.

Budme teraz trochu konkrétnejší: Evanjelizácia „na voľno“ – dobre. Ale – ako to robíte?

D. Perašín: Predovšetkým treba povedať, že sa snažíme dosť prísne vyjadriť aj štruktúrne, že YMCA nie je cirkev. Že v YMCE sa neodohráva to, čo v cirkvi. Ktosi povedal: Cirkev je to intímne spoločenstvo, kde s inými kresťanmi prežívame Božiu blíz-

prítazlivé, boli poznačené touto nelichotivou sektárskou známkou. A tak vznikla myšlienka založiť YMCU. A zrazu sa to začalo rozbiehať. Začali sme chodiť do detských domovov a pomaly sme si získavali dôveru. Postupne sa začali k nám pridávať aj neveriaci ľudia. Neskôr to prerástlo do systematickejšej práce a začali sme organizovať kluby. Postupne sa niektoré deti dostali aj do zboru, viacero sa ich dalo pokrstiť a dnes pôsobia aj na slovenskej úrovni. Keby to bola zborová aktivita, len s malou pravdepodobnosťou by to prinieslo výsledok. Tam som zažil, čo znamená – „ísť kus cesty s nimi“ a nechať ich, aby sa sami rozhodli. Zo sektárov sa stali ich priatelia, lebo videli, že sú to normálni ľudia, ktorí tiež robia aj chyby. Spoznávali sa a oľutávali sa. A keď sa po čase rozhodli pre Krista a vstúpili do

zboru, nebolo to nejaké citové vzplanutie, ale zrelé, alebo zrelšie rozhodnutie prijať poznané.

Takto vznikajú YMCY?

Z. Konečná: Treba povedať, že sme naddenominačná organizácia. Nepatríme žiadnej cirkvi. A funguje to, napríklad, takto: Kresťania z rôznych cirkví, ktorí chcú niečo robiť v duchu prin-

ktorú prerozdelujeme na miestne združenia. Výbor YMCY na Slovensku si volia miestne YMCY a my volíme zase nadnárodné orgány, konkrétne my ako členovia európsku YMCU až po YMCU svetovú.

Nemáte problémy s takýmto „neriadeným“ organizmom?

Z. Konečná: Treba povedať,

trend vo svete mladých ľudí a my musíme naň reagovať. Pomaly sa totiž končí svet klubovní, kam sme zvykli pozvať mladých ľudí a kde sa všetko odohrávalo. To sa už dnes prestáva nosiť. A tak sa snažíme podporovať špecializované združenia, ktoré fungujú ako jedinečný program. Takým je, napríklad, „Cesta muža“. Je to program na víkendovky, bajko-

Víkendovka pre vedúcich

cípov YMCY, sa stretnú, vznikne akčný výbor ako istý riadiaci orgán a dohodnú sa, čo budú robiť. YMCA nemá centrálné riadenie a všeobecný model na činnosť. Lokálni zakladatelia majú voľné ruky a smerujú svoju činnosť k tomu, čo dané prostredie (komunita) najviac potrebuje. Ak deti fetujú... nechodia do školy... robia neplechu – tak spravme detský klub, kde im poskytneme vyžitie. Na dedine nie je možnosť športovať? – Spravme športovú YMCU... A takéto menšie YMCY sa združujú do národných asociácií. U nás je to YMCA na Slovensku. My nie sme ich šéfovia, ale servisný orgán, napríklad, zabezpečujeme informácie a podporu k legislatíve, prezentujeme činnosť YMIEC v spoločnosti na rôznych úrovniach, sieťovaním lokálnych YMIEC a iných organizácií rozširujeme dobrú prax a tiež sme prijímateľom štátnej dotácie,

že občas aj máme. Stane sa, že nejaká YMCA sa nespráva podľa našich princípov, no jediné, čo môžeme spraviť, je zakázať jej používať náš názov a vylúčiť ju z asociácie. Nemôžeme jej však zakázať činnosť, alebo ju prinútiť, aby sa následne správala podľa základných princípov.

Na Slovensku máte koľko združení?

Z. Konečná: Približne 15. Rôznych veľkostí a zameraní, asi polovica naozaj funguje samostatne ako YMCA, niektoré sú viac začlenené do cirkevných zborov. V podstate ide o zborovú aktivitu, pričom YMCA im z dotácií prispieva na niektoré činnosti (napríklad detské tábory, keďže tie sú aj pre deti z mesta). YMIEC z vlastným, nezávislým programom je približne 7. Sú medzi nimi aj také, ktoré nepôsobia miestne, ale majú špecializovanú činnosť. To je dosť nový

vačky plus celoročná individuálna podpora pre chlapcov z detských domovov, ktorí nemajú mužské vzory. V rámci tohto programu sa ich snažíme zaujať cez rôzne športy, outdoorové akcie, pri ktorých dominujú niektoré mužské hodnoty a súčasne im dávame Krista ako vzor na naplnenie života.

Pozrime sa, ak môžeme, čomu sa venujete vy v ústreďí...

Z. Konečná Mojou starosťou je podporovať vedúcich, ktorí potom v teréne pracujú s jednotlivcami a skupinami. Napríklad vypracúvam programy podpory, supervízie a vzdelávania založené na celoslovenskej aj medzinárodnej spolupráci. Konkrétne, teraz sme vytvorili s českou YMCOU dvojročný projekt, kde vytvárame metodiky pre veľmi konkrétne praktické činnosti, napríklad, vzdelávanie lokál-

nych sekretárov, čo sú vlastne lokálni koordinátori práce s mládežou. A keďže tí neprichádzajú k nám vyučení zo škôl, ale sú to tí, ktorých sme získali pre Krista, tak ich musíme naučiť všetko, čo má líder vedieť, aby mohol viesť iných. V krátkom čase otvárame ďalší kurz Podporovateľov týchto pracovníkov aj pre záujemcov z cirkví (viď inzerát

miesto. Je to tak trochu výuka manažovania, čo sa v cirkvách hodne podceňuje. Jednou z našich povinností je teda viesť ľudí – vedúcich, aby nezanedbávali nástupníctvo.

Možno vašu činnosť vnímať ako misiu, hoci podľa pôvodného princípu nemá ísť o misijnú činnosť?

treba popri duchovnej práci riešiť predovšetkým iné životné problémy tých ľudí – ich dlhy, alkoholizmus, drogy, jednoducho, celý životný štýl. Tí manželia to robili popri zamestnaní a nedostávalo sa im predovšetkým času na takéto komplexné riešenie problematiky. Sadli sme si spolu s nimi a hľadali sme cestu, ako im s tým pomôcť. YMCA prišla

Celoslovenský snem YMCA

Klubík YMCA Nesvady

na zadnej strane obálky), ktorí by chceli robiť túto prácu, ale nevedia ako. Vidíme, že tí, čo sú dlhodobo v práci s mládežou, začínajú byť vyhorení, vnímame potrebu ich systematickej a dlhodobej podpory. Veci, ktoré fungujú s ťažkosťami, by mohli fungovať inak, keby im niekto pomohol. A tak sme pripravili špeciálny laický kurz pre supervízorov pod názvom „Strážcovia majákov“. Dúfame, že vyškoolíme niekoľko ľudí, ktorí sa naučia viesť štrukturovaný rozhovor, nastaviť vzťah s „klientom“, aby dokázali s ním dlhodobo a systematicky komunikovať.

D. Perašín: Ďalším problémom je odovzdávanie skúseností, čiže výchova nasledovníkov, aby človeka mal kto v službe nahradiť, keď skončí. Kolkokrát sa stane, že niekto usilovne pracuje, veľa ťahá a zrazu skončí. Až vtedy sa začneme obzerať a často zistíme, že nemá kto nastúpiť na jeho

D. Perašín: Misiu vnímame širšie. Je to komunikácia Božieho záujmu o človeka v jeho celistvosti. Biblický pojem záchrany človeka zahŕňa všetky navzájom súvisiace oblasti života. Z tohto hľadiska je dôležitá, napríklad, aj starostlivosť o usporiadanie finančných záležitostí. Ťažko môžeme hovoriť o Božej láske a záujme, keď nie sme ochotní ľuďom pomôcť, povedzme, v komplikovanej situácii exekúcie. A takto vytvárame postupne priestor pre prijatie Krista samotného.

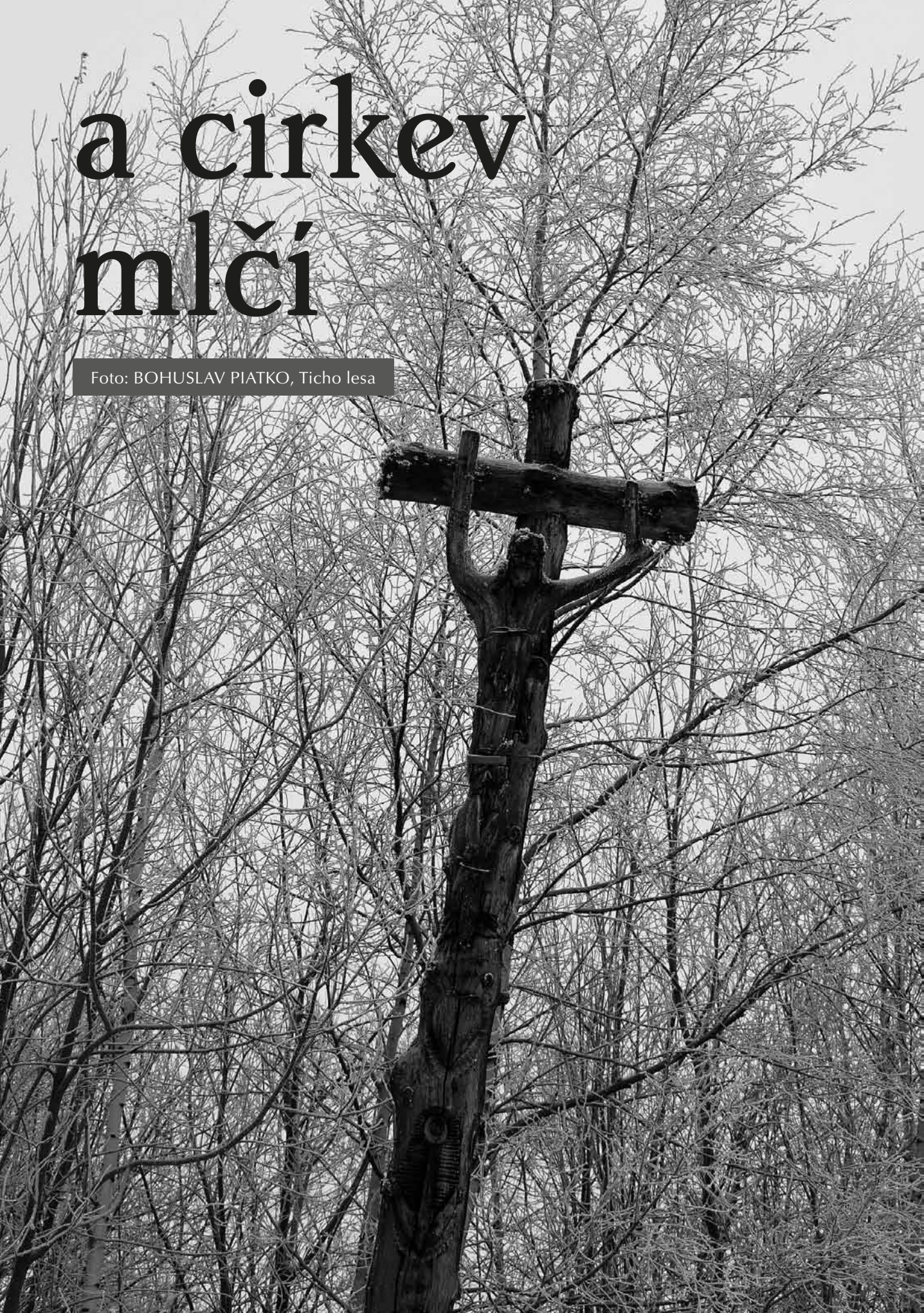
Z. Konečná: Príklad z Jelšavy. Ľudia z tamojšieho zboru robia besiedky v našom komunitnom centre...

D. Perašín: Dôležité je, ako sa to začalo. Bol tam mladý manželský pár, ktorý sa venoval v Rómom. No narazili na také komplexné problémy, že ich napriek veľkej snahe nedokázali riešiť a posúvať sa ďalej. Bolo

s nápadom založiť komunitné centrum a v rámci neho pripraviť sociálny projekt pre rómske deti. A v sociálnej oblasti sme sa im naplno venovali my. Cirkvnému zboru tak ostala duchovná práca, takže sa vlastne detská besiedka preniesla do centra. Postupne sme si získali dôveru rodičov detí a začalo to fungovať. Je to misia? Nie je to misia? Ja to považujem za dobrú misijnú spoluprácu, kde každý z nás pôsobí na tom poli, ktoré vie obrábať a vzniká synergický efekt. Keď sa pozrieme na prvú cirkev, tak vidíme, že nie sme ďaleko od toho, ako to robili oni – zvolili si diakonov, ktorí sa venovali starostlivosti o vdovy a siroty, pričom apoštoli sa venovali kázaniu a vyučovaniu. Môžeme to nazvať sociálno-duchovnou prácou. Ale myslím si, že naozaj nie je podstatné, či to nazývame misiou alebo sociálnou prácou. ■

a cirkev mlčí

Foto: BOHUSLAV PIATKO, Ticho lesa

A ĽUD STÁL A DÍVAL SA (LK 23, 35)

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Pred našimi očami sa na Veľký piatok odohrávajú v jednom životnom príbehu príbehy dva. Jeden je príbeh našej záchrany, príbeh, ktorý sa veľmi osobne dotýka každého z nás, pretože v ňom ide o to, kde a s kým prežije človek večnosť. V Ježišovom príbehu obetovania sa ide o nás všetkých.

Druhý príbeh je príbehom úkladnej zrady priateľom, politickej vraždy. Odstránenie spravodlivého človeka nespravodlivým súdom.

Dva príbehy, v ktorých hrá každý z nás nejakú tú svoju rolu.

A ľud stál a díval sa!

V tom prvom príbehu je veľmi pozitívny náboj. Pretože Pán Ježiš Kristus ide na kríž kvôli nám a my sa iba dívame. Život za život. To je obeť za naše hriechy... a my sa môžeme iba pozerieť. Jeho kríž za naše hriechy. Za náš konkrétny hriešny život, konkrétne zlyhania a pády, za Jeho život. A my už nemôžeme urobiť vôbec nič. Môžeme sa iba pozerieť, ako nás Pán vykúpil. Počas týchto sviatočných dní môžeme iba stáť v úcte a pozerieť sa, čo všetko bol ochotný Pán Ježiš pre nás urobiť. Nemôžeme to zmeniť, nemôžeme k tomu nič doplniť, nemôžeme sami seba ospravedlniť. Preto, aby sme znížili hodnotu a silu svojho hriechu, nemôžeme urobiť vôbec nič, iba sa dívať ako Boh zápasí, ako bojuje, aby sme boli Jeho.

Jedno však môžeme urobiť. - Môžeme urobiť to, že vierou prijmem túto obeť do svojho života. Že ju prijmem ako ten lotor na kríži, ktorý si uvedomil svoje zlyhanie a hovorí tomu druhému: Ty

sa Boha nebojíš, my sme odsúdení za všetko, čo sme porobili, ale tento neurobil nič zlé. A potom prosí: Rozpomeň sa na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. Toto môžeme urobiť. Alebo pohľad stotníka, ktorý potom všetkom pod krížom vyznáva: ...naozaj Syn Boží bol tento.

A tak sa pozeráme. Ale aspoň by sme sa nemali pozerieť ľahostajne a bez viery...

Naopak: Mali by sme sa dívať s vierou a pokorou, lebo od toho sa odvíja ten druhý príbeh.

Mlčiaca cirkev

Ježiš trpí, spravodlivosť je pošliapaná, láska odstránená, čistota pošpinená a my mlčíme.

Iba mlčíme a dívame sa na zlo a nepravosť. Dnes, tak ako vtedy. Skúsme si položiť jednoduchú otázku: Prečo? Prečo mlčíme, prečo, keď vidíme, že sa deje niečo, čo Pán Boh považuje za hriech, mlčíme a nepovieme jediné slovo. Ešte možno tak pohovoriť si pohoršene pri pive. To vieme, ale pohovoriť si

sami so sebou...? Lepšie je tváriť sa, že je to v poriadku. Uveriť tomu, že je to v poriadku. Prečo stojíme na jednom mieste a mlčíme, keď vidíme vo svojom vlastnom živote zlo a sme usvedčení Bohom z hriechu... Sedíme na dvoch stoličkách... ani studení ani horúci... Iba stojíme, pozeráme sa a nerobíme vôbec nič. Dokonca ani vtedy, keď vidíme, ako svet pohlcuje naše rodiny. Rodičia sa často sťažujú na to, že ich deti trávajú veľa času pri telke a tínedžeri na sociálnych sieťach a že nevedia ani normálne komunikovať. Ale my sme tí, čo sme im tú telku zapli a neponúkli im iný program. My sme tí, ktorí im dajú mobil do ruky... a potom sa pozeráme a mlčíme... Prečo je to tak?

Sme nekompetentní?

Sú ľudia, ktorí majú väčšiu alebo menšiu zodpovednosť v rodine, v spoločnosti, v cirkvi a možno niekedy aj majú pocit, že sú kompetentní. No keď sa deje nespravodlivosť, alebo keď veľmi jasne vidíme, že kompetentní nerobia správne rozhodnutia, mlčíme. Farizeji a zákonníci vydali Ježiša Pilátovi s cieľom zabiť ho. Boli to náboženský vodcovia. Zrejme sa mnohí tej doby spoliehali práve na to, že oni sú tí kompetentní, ktorí môžu rozhodnúť o Ježišom živote. Sú kompetentní vždy zodpovední? Naozaj vedia, aby mohli správne rozhodnúť? A chcú správne rozhodnúť? Alebo len vedia, čo chcú, ale vedie aj, že to nie je správne... Tí dnešní aj tí minulé... Koľkokrát v histórii sme ich videli, ako sa ohradujú, ako nechcú vojsť ani do vládnej budovy, aby sa nepožkrvnili, hoci odsúdiť človeka im vôbec nerobí problém. To je neskutočný paradox všetkých čias! Aj paradox Veľkého piatku v Jeruzaleme. Len nech navonok vyzeráme dobre, neporušíme predpisy, no a čo, že naše srdcia zabíjajú človeka – Ježiša.

Koľko ráz v histórii „ľud len stál a díval sa“? Tak ako v piatok pred dve tisíc rokmi. Díval sa na nespravodlivosť a bezbožnosť a nepovedal a neurobil vôbec nič, pretože kompetentní boli pre nich viac ako Pán Boh a oni sami nevedeli, že sú oklamaní a zneužití.

Ježiš na kríži zomiera rovnako za ľudí, ktorí nenejú žiadnu zodpovednosť, ako aj za tých, ktorí stoja na popredných miestach a nesú veľkú zodpovednosť. Vo svetle Ježišovho kríža, na ktorom zomiera rovnako za moje i tvoje omyly a hriechy, ale aj za hriechy tých, ktorí rozhodujú a vedú, sme všetci veriaci kompetentní nemlčať.

Zodpovednosť na pleciah iných

Počas minuloročných protestov sa mi veľmi páčil jeden slogan: „My sme tí, na ktorých sme čakali.“ Uvedomila som si, že áno – my stále len čakáme, že bude lepšie. Že príde niekto, kto urobí zmenu a my sa nejako pridáme – zvezieme. Ale niekedy to, jednoducho, nejde. Treba začať od seba. Aj keď sa mi spomínaný slogan páčil, trochu by som ho zmenila: „Ten, na ktorého sme čakali už prišiel“. A odkedy zomrel na kríži, veľa sa toho zmenilo. Pretože On, náš Spasiteľ zobral celú zodpovednosť za naše životy na seba. Stal sa zodpovedným za naše životy. A to tak, že našu nekompetentnosť a nezodpovednosť vyniesol na kríž a vliol nám do srdca svojho Ducha, ktorý nás vedie a ukazuje, čo je správne. A ak nám Duch Boží k niečomu, čo sa deje hovorí, že to nie je správne, tak sme kompetentní zmeniť to. Ak nás Duch Svätý v nejakej veci oslovuje, že to treba riešiť a meniť, sme kompetentní na to, aby sme ho poslúchli.

Prestaňme presúvať zodpovednosť na iných a uvedomme si, že my sme tí, na koho čakáme. kto musí začať inak žiť, ak chceme vo svojom živote zmenu. My sme tí, čo musia začať poslúchať Pána Boha, ak chceme, aby sa diali zázraky v našich rodinách... My musíme začať byť čestní, ak chceme zažiť požehnanie na pracovisku. My musíme začať milovať Božou láskou, ak chceme lásku a prijatie od iných. My musíme začať slúžiť, ak chceme, aby

v cirkevnom zbore nastalo prebudenie. Každý z nás. Ja aj ty.

Možno sme ľahostajní

Myslíme si, že kým sa to netýka nás, tak je to v podstate jedno, máme dosť svojich vlastných starostí. Viem si predstaviť ľudí, ktorí si robia a robili len svoju prácu. Napríklad, tí rímski vojaci. Jednoducho ráno vstali a bolo im úplne jedno, koho idú popraviť. Bolo im jedno, z koho si robia žarty, do koho kopú a koho bičujú. Bolo im jedno, kto je ten človek, do ktorého zatĺkajú klince. Jednoducho, bežná rutina. Iba si robili svoju prácu. Ľahostajnosť zrejme bola ich liekom na prežitie, pretože si neviem predstaviť, ako by sa vedeli inak vnútorne vysporiadať s hrubosťou, ktorú praktizovali na odsúdených. Ako mohli v noci spať po takejto dennej šichte, akú mali s Ježišom.

Apoštol Pavol hovorí: *Ducha neuhášajte!* Boží Duch ako oheň hovorí v nás a upozorňuje nás na hriech, hovorí k nám v konkrétnych oblastiach nášho života. Ale ak ho nepočujeme a robíme si po

Vo svetle Ježišovho kríža,
na ktorom zomiera
rovnako za moje
i tvoje omyly a hriechy,
ale aj za hriechy tých,
ktorí rozhodujú a vedú,
sme všetci veriaci
kompetentní nemlčať.

svojom, potom ten oheň uhasíme. Ak sme mlčiacou cirkvou z ľahostajnosti, potom je to s nami veľmi zlé. Znamená to, že sme uhasili Ducha Svätého a len si ideme bežnú rutinu – to, čo je zaužívané, to, čo je naša povinnosť. Ako tí vojaci. A nezamýšľame sa, či je to správne alebo nie, či duchovne rastieme, alebo stojíme na jednom mieste, podstatné je, že je pokoj a poriadok... Ak kresťania iba mlčia a ľahostajne sa dívajú na zlo, ak prestali zápasiť, milovať, túžiť, slúžiť... potom nie sú kresťanmi. Pretože Duch je, čo oživuje. Duch je ten, čo v nás horí k tomu, aby sme milovali Ježiša a milovali ho viac ako svoj život. On je ten, kto nám dáva túžbu po spoločenstve, po Božích veciach. On je ten, kto nás vedie k službe.

Vieme kde je pravda?

Mnohokrát nemáme istotu v tom, kde je pravda, či to, čo sa deje je správne, a či to dokonca takto nechce Boh.... Vekrát sa dejú veci, v ktorých nemáme jasno. Preto je veľmi málo pravdepodobné, žeby sme sa zastali pravdy a spravodlivosti, keď ani sami nevieme, kde je. Prorok hovorí: *Beda tomu, kto povie na dobré zlé, a na zlé dobré*. Predstavila som si takého obyčajného Jeruzalemčana, ktorý sa nikdy nestretol s Ježišom.... Farizeji a zákonníci vydali Ježiša súdu. Pilát ho odsúdil. Ten Jeruzalemčan počul o Ježišovi, vedel, že je dobrý človek, ale.... kto vie, ako to vlastne je.... veď, keď to tá rada posúdila takto. Kto vie?

Neraz tak rozmýšľame. Kto vie, ako to je s Bohom. Kto vie, či je nebo, veď sa nikto odtiaľ nevrátil...

Človek, ktorý sa v skutočnosti nikdy nestretol s Ježišom, pochybuje o Božom slove a Biblia nie je pre neho dosť. A preto ju nečíta, alebo ju neberie vážne ako autoritu. A potom mlčí a díva sa, pretože nevie, čo je vlastne správne. Ale ak človek stretol živého Ježiša, tak v tom prípade nemá žiadne pochybnosti. Duch svätý dáva poznať, čo je správne. Pán Ježiš veľmi jasne povedal: že nám dá Ducha radcu, ktorý nás naučí všetkému! Naučí nás rozlišovať.

Mlčíme, dívame sa, chýba nám odvaha?

Spomeňme si na Nikodéma, ktorý prišiel za Ježišom v noci. Bol jeho tajným učeníkom a bol členom rady. Kde je, keď Ježiša súdia v židovskej rade a prečo mlčí? Možno sa bojí o svoje postavenie medzi ostatnými Židmi, možno sa bojí, že príde o prácu... A kde sú samotní učeníci, ... čítame o nich, že sa rozprchli. Boja sa. Chýbala im odvaha?

Možno sme ako oni. Milujeme Ježiša, chceme ho nasledovať, ale vieme, že keby sme sa radikálne rozhodli pre Neho, stálo by nás to príliš veľa. Možno presne vieme, čo máme urobiť, ale chýba nám odvaha ísť do toho naplno. Bojíme sa, že príde o postavenie medzi kamarátmi, že stratíme ich uznanie, chýba nám odvaha nemlčať, a tak o nás platí: *A ľud stál a díval sa*.

Božie slovo však hovorí: *Boh nám zaiste nedal ducha bojzlivosti, ale ducha moci, lásky a sebaovládania*. A Pavol vyznáva: *Všetko môžem v Kristovi, ktorý mi dáva silu*.

Ak sme mlčiacou cirkvou – mlčiacimi kresťanmi, musíme sa vrátiť pod kríž. Tam visí ten, ktorý zomrel aj za to, že my sa cítime nekompetentní, že presúvame zodpovednosť, že neraz nevieme rozlišovať dobré od zlého. Tam visí ten, čo zomrel aj za náš nedostatok odvahy.

V prvý veľký piatok sa stala zrada priateľa, ale tým priateľom som ja, si ty. Zasadol súd, ale tým sudcom nie je Pilát, ale Boh, ktorý tvoju nespravodlivosť položil na svoje vlastné plecia, na plecia svojho syna a odsúdil ho namiesto teba, namiesto mňa. Tú zákerú vraždu sme spáchali my. Preto nemôžeme iba ostať stáť a dívať sa, akoby sa nič nestalo. Poďme dnes pod kríž Pána Ježiša a prosiť ho o odpustenie. Robiť pokánie z toho, že sme zlyhali. Vráťme sa k nemu.

Nech nás jeho Duch zmocní k tomu, aby sme viac neboli mlčiacou cirkvou. ■

Veľký piatok, zdroj: www.rodinka.sk

Poznanie je moc a zabezpečuje netušené možnosti

EVA (Genezis 3)

ŠTEFAN MARKUŠ

(Cirkev bratská, Bratislava-Cukrová)

Eva – druhý človek na Zemi. Archeológovia v Afrike vykopali fosílie pračloveka, ktoré pripomínali kosti ženy. Antropológovia ju pomenovali Lucy a istý čas bola pokladaná za „chýbajúcu reťaz“ v evolúcii človeka. Neskôr sklamané zistili, že Lucy nebola žena. Jej ozajstný príbeh je opísaný v Biblii, a je pochmúrnym čítaním. V živote Evy hľadáme niečo, čo by povzbudilo, no až na konci jej príbehu sa dozvedáme niečo pozitívneho. **Hospodin, Boh urobil mužovi a jeho žene kožené šaty a zaodel ich** (Gn 3, 21). Boh nevyhnal prvých manželov zo záhrady nahých. Táto nádejná správa je lúčom svetla, skrášľujúcim tragické udalosti v záhrade Eden.

G. Doré: Stvorenie EVY, Biblia, Gemini 1990

Vráťme sa v čase späť, do Edenu, kde začali problémy prvej ženy v dejinách ľudstva. Pripomína nám to návštevu väznice. Evin príbeh pritom nie je ničím zvláštny ani ojedinelý. Nám sa takým možno zdá, ale v skutočnosti jej skúsenosť sa opakuje aj v našom živote. Lev Nikolajevič Tolstoj v novele *Smrť Ivana Iljiča* opisuje osud cárskeho úradníka, ktorý sa pohyboval medzi svojou kanceláriou a rodinou. Píše, že „jeho život bol veľmi obyčajný a veľmi hrozný“. Aj príbeh Evy je „veľmi obyčajný“ a pritom „veľmi hrozný“.

Eva v raji

Eva sa uprostred Raja ocitla v situácii, ktorá predurčila je budúcnosť. Domovom dvojice bola záhrada, ktorá nebola celkom bezpečná. Vnímame prítomnosť hada v Raji. Nevieme, či si to uvedomovala aj Eva. Z príbehu stvorenia sa iba dozvedáme, že aj had bol Božím stvorením. V škole nás učili, že had patrí do ríše plazov. Biblická správa hovorí, že vynikal nad ostatnými zvieratami: *bol najľstivejším zo všetkých poľných zvierat, ktoré utvoril Hospodín* (Gn 3, 1). Sme prekvapení, že had vie rozprávať a komunikuje s inteligentným človekom. Autor knihy Genezis neprezradil, či to bol sám Satan. Možno zohral len úlohu jeho agenta. Je nápadné, že príbeh sa vôbec nezmieňuje o diabla, čo zrejme nie je bez významu. V každom prípade had zostáva záhadou stvorenia. Niektoré jeho rysy pripomínajú púšťačov, akých poznáme inde v Božom slove. Objavujú sa náhle, znenazdania. V živote Evy sa had objavil neočakávane, ako ľstivá bytosť, plná trikov. Púšťač je pripomenutím, aby človek v tomto „veľmi obyčajnom a hroznom živote“ bol neustále pripravený na „hodinu hada“, na čas pokušenia, ktorý prichádza bez pozvania v prestrojení, a navyše, v rúchu zbožnosti.

Príbeh so zlým koncom začal príhovorom Stvoriteľa k šťastnej dvojici v Raji. Boh povolil jesť zo všetkých stromov v záhrade, s výnimkou jedného. Na toto rozhodnutie sa odvolal had pri kontakte s Evou. Zaznela rafinovaná otázka. Had netvrdil, že Boží príkaz je blud. Vykonal len malý významový posun: *Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady?* Ale toto Boh nepovedal. Naopak. Boh povedal, že je dovolené ochutnať ovocie zo všetkých stromov s jedinou výnimkou. Eva si pamätala pôvodný výrok a nepresnú formuláciu hadovej otázky opravila. Boh predsa nezakázal jesť ovocie zo všetkých stromov. Vyslovene to dovolil! Zákaz sa vzťahoval len na jeden strom uprostred záhrady. Púšťač sa nevzdával: *Určite nezomriete!*

hovoril a ponuku rozšíril: *Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvorí sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo.* Vie Eva, že had sponchybňuje prísľub Boha? Žeby Stvoriteľ chcel človeka diskriminovať a zakázať poznanie všetkého? Eva, či netušíš vedieť všetko? Byť ako Boh je neskutočne lákavá ponuka a Eva proti možnosti vedieť všetko neprotestovala.

Poznanie je moc

Nemal had pravdu? Poznanie je moc a zabezpečuje netušené možnosti. Kto vie, dokáže ovládať aj iných. Tomu dnes už verí celý svet. Lenže, v ostatných rokoch už pocítujeme, že v tomto „veľmi obyčajnom a hroznom živote“ máme obmedzené možnosti. Vedomosti sú silou, ale aj netušenou slabosťou. Poznanie, ktoré sľubuje človekovi púšťač, je zavádzaním. Môže byť bumerangom, ktorý sa môže nebezpečne vrátiť k človekovi. Úsilie chcieť

byť ako Boh sa stáva cestou do pekla. Otec atómovej bomby, Róbert Oppenheimer, po zhodení bomby na Hirošimu povedal: „Človek je určený k tomu, aby žil so svojím poznaním. Kto sa tejto nevyhnutnosti vyhýba, nie je človekom.“ Žiť so svojím poznaním, však nie je celá pravda, ktorá oslobodzujú. Evin príbeh o „živote s poznaním“ je príbehom aj o osude človeka.

Žena videla, že by bolo dobré jesť zo stromu, lebo

strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý... Eve sa začali otvárať oči. Púšťač ju dokázal očariť, a prinútil svoju obeť, aby použila svoj rozum. Had uspel a Eva nepostrehla, že otvorila zlu svoju dušu. Lákavej ponuke neodolala, a jedovatá návnada zabrala. Stačilo tak málo, zrelé ovocie!

Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi...a jedol aj on. K akému prestúpeniu zákona tu vlastne došlo? Po prvýkrát nám Biblia pripomína tú „veľmi obyčajnú a veľmi hroznú“ skutočnosť, ktorá je tak blízko nás. Človek neposlúchol Boha. Stalo sa niečo, čo je odvtedy vždy strašné, nech by sa to stalo prvýkrát, druhýkrát, či po stýkrát. Evin príbeh v záhrade Eden nás stavia do tajomstva prieniku hriechu. Poddala sa zlu a my sa pýtame: Bolo to naplánované? Vieme iba, že je to príbeh s nepredstaviteľnými následkami.

Súd

Po udalosti neposlušnosti nasledovala „súdna dohra“, kde sú obaja. Obžalovaní sa dozvedeli, aký je rozdiel medzi zlom a dobrom. Hanbia sa, sú sklamaní, a majú strach. Svoju obranu Adam začal zo zlého konca. Vyhovára sa na Evu. *Žena, ktorú si mi*

Vedomosti sú silou,
ale aj netušenou
slabosťou.

dal. Eva pri výsluchu sa zmôže iba na ešte horšiu výhovorku: *Had ma naviedol*. Obaja odmietajú zodpovednosť, zapierajú a vyhovárajú sa. Adam, ktorého Boh prvého volá k zodpovednosti, popiera vinu. Ani Eva sa k vine nepriznáva. Pokúšajú sa obviniť jeden druhého. Je zaujímavé, že pri výsluchu nie je prítomný had. Ktovie, ako by sa bránil? Nazdávame sa, že had by obhajoval ich nevinu a určite by argumentoval s integritou osobnosti a práva využiť slobodnú vôľu rozumom obdarovaných bytostí. Dokazoval by, že za všetko môže len Boh – nie ľudia, ktorých stvoril.

Walter Lüthi hovorí, že „keď človek tvrdohlavo a neústupne vyžaduje odpoveď na otázku pôvodu hriechu, je to vždy podozrivé.“ Je vždy manévrom, ktorým sa človek chce vyhnúť ťažkým otázkam o vlastnom zlyhaní. V novinách čítame, že vodič po dopravnej nehode ušiel z miesta činu a neposkytol pomoc zranenému. Nad takou udalosťou sa rozhorčujeme. Uvedomme si však, že aj Eva s Adamom chceli z „miesta činu ujsť.“ Všetci to máme vo svojich génoch. Aj my utekáme pred zodpovednosťou. Vďaka Bohu, že ani nám sa to nedarí.

O vine a treste

Evin príbeh je preto výstrahou. Ochota vyjednávať s hadom má dôsledky a pokračovanie. Previnilcom sa nepodarilo ukryť a nebolo kam utiecť. Boli zajatcami Raja. Je pozoruhodné, že Adam o príkaze *nejedz zo stromu poznania* (Gn 2, 17) už vedel pred príchodom Evy do záhrady. Vykladači hovoria o neodolateľnom vplyve ženy na mužov. Žeby Adam naozaj nevedel odolať kúzlú Evy? Verdikt súdu si vypočuli spoločne. Všimnime si súdne výroky. Prvý bod rozsudku sa týkal prekliatia hada – *budeš sa plaziť po bruchu*. Druhý bod rozsudku sa vzťahoval na neposlušnosť Evy. Vzťah medzi pohlaviami, ktorý mal byť jedným z najväčších Božích darov, bude sprevádzaný bolesťou a ponížením – *v bolestiach budeš rodiť deti*. Trest je však aj odmenou. Adam až po tomto výroku jej dal meno. Eva v pôvodnom hebrejskom jazyku znamená „život“. Žena, ktorá si zaslúžila smrť, dostala meno „život“. Tretí bod sa týka opäť prekliatia. Sudca pokladá Adama za hlavného vinníka. Adam je pokorený – *nech je pre teba prekliata pôda*. Vo všetkom bude námaha.

G. Doré: Vyhnaie z raja, Biblia, Gemini 1990

V práci, v zamestnaní, tam, kde sa rodí chlieb. Pole bude plné trnia a bodlače, ale prinesie aj zrnno, ktoré ho nenechá umrieť hladom. V pote tváre bude jesť chlieb, ale bude ho vždy dostatok. Na poli bude zrnno aj kúkoľ. Rozhodnutie je spravodlivé a milosrdné zároveň.

Záverečná časť rozsudku je nepredvídateľná. Adam s Evou sa dozvedia o ich budúcnosti. Vyznieva to prísne, ale zároveň aj najohľadupľnejšie. Vyhostenie z Raja. Zákony mnohých štátov majú tento paragraf v trestnom zákonníku. Vyhnanstvo z domoviny patrí k najťažším trestom. Bývalé režimy (najmä v Rusku) praktizovali „vypovedanie“ vždy v prípadoch, kedy sa chceli zbaviť nepohodlných ľudí. Vyhostenie z Edenu bolo ešte horším trestom. Neexistovala možnosť návratu. Pri bránach Raja stáli strážnici s ohnivým mečom. Spiatočná cesta prarodičov do záhrady bola jednoducho zakázaná. Pán Boh však zaručil inú cestu. Z Edenu k vyhnaným ľuďom. Príchod toho, ktorý povedal. *Ja som tá cesta*. Je to cesta na kríž, do hrobu a k veľkonočnému víťazstvu. Cesta Pána Ježiša Krista, toho druhého Adama. Táto správa je nádejou pre mňa aj teba. Pre všetkých neposlušných.

Záverom už len krátke pripomenutie. Nezabúdajme na pripomienku v úvode našej úvahy. Na správu o odevu. Šaty človeka sú samozrejmosťou. Patria k našej každodennosti. Ten, kto raz videl módnú prehliadku, si uvedomil, že sa tam prejavuje túžba po elegancii, kráse, pôvabe, vkuse, po farbách a pohybe, po niečom stále dokonalejšom. Odev, ktorým Boh zaodial Adama a Evu pred ich vyhnaním z Raja, je symbolom. Kožený odev im mal pripomínať záhradu v Edene. Mal prebúdzat túžbu, nie po kráse a elegancii, ale po ušľachtilosti a čistote, túžbu po pokoji a najmä po návrate do sveta spravodlivosti. Túžbu po pohotovosti niesť zodpovednosť za zlo. Túžbu po vytrvalosti zotrvať na „mieste činu“. Kožený kabát či sukňa vyhnancom má vyvolávať smútok nad strateným Rajom a súčasne otvárať výhľad na nové šaty, o ktorých sa hovorí v poslednej knihe Biblie. Pred trónom Božím stojí zástup ľudí, oblečených *v bielom rúchu a s palmami v rukách*. Kto sú tí ľudia a odkiaľ prišli? *To sú tí, ktorí prišli z veľkého súženia a očistili si svoje rúcha a vybielili si ich v krvi Baránkovej*. ■

„STVORITEĽSKÝ“ ARGUMENT

PAVOL BOMBA (Kazateľ, CB Kalinovo.)

Pri potvrdzovaní alebo obhajovaní postojov viery sa používajú rôzne spôsoby. Jeden z najosobitejších a pomerne často využívaný je, takzvaný, stvoriteľský argument. Ak vo veci našej obhajoby nájdeme „stvoriteľskú danosť“, pripíšeme jej zaručenú a trvalú platnosť i pravdivosť. Neotrasnú pozíciu, v ktorej nesmie byť ohrozená žiadnym aktuálnym posúdením, ani kritickým prehodnotením. Kto to robí, alebo pozerá sa na ňu iným pohľadom, stavia sa proti stvoriteľskému poriadku, a to je predsa závažnejšie, než stavať sa iba proti názorovému oponentovi.

Argument vzbudzuje rešpekt a zdanie nepriestrelnosti. Nečudo, že sa používa najmä tam, kde je nežiaduci iný postoj alebo dospenie k inému záveru, kde sa obhajuje „jediné správne a možné“ pochopenie a interpretácia konkrétnej veci. To je dôvod, prečo upozorňujem na tento argument. Nasledujúce príklady a otázky chcú podnietiť k dôkladnejšiemu zamysleniu sa nad ním. V tejto súvislosti dochádza tiež k porovnávaniu odlišných situácií človeka pred prvým hriechom a po ňom.

Zastavme sa na chvíľu pri dnes častej otázke, ako je to s viacpohlavnou alebo nejednoznačnou po-

hlavnou totožnosťou človeka? Najnovšie odborné skúmania predkladajú závery, o ktorých sme predtým nevedeli, ktoré nahľadávajú naše doterajšie poznanie (aké mal dokonca aj cirkvou nenávidený S. Freud), že pohlavná vyhranenosť ľudského jedinca je nutná – organicky i funkčne. Samozrejme, on ju neodvodzoval z Božieho stvorenia. Nás však zaujíma: Je stvoriteľsky daná? Asi sa zhodneme na tom, že áno. Lenže prípady odchýlok od pohlavnej vyhranenosti je na svete veľa. Je každý takýto prípad dôsledkom prvého pádu človeka? Pri odpovedaní na túto druhú otázku sa zvykne uplatňovať tzv. sylogistický postup.

Sylogizmus v duchovnom myslení

Sylogizmus je formálne vyvodenie nového úsudku z daného úsudku, a to na základe pevnej štruktúry logických väzieb. To znamená: ak sme usúdili, že prvý hriech človeka má negatívny dopad na všetko v stvorení, potom usúdime, že aj každý jednotlivý prípad akejkoľvek anomálie je jeho dôsledkom. Tento deduktívny postup je veľmi prítlačlivý, dá sa mu nájsť aj hlbší zmysel, no zároveň podvedome tušíme jeho slabiny a nebezpečenstvá – to, že ho nemožno uplatňovať živelne a slepo. Predstavte si, že ste rodičmi vážne postihnutého dieťaťa a váš pastor káže a vyučuje o tom, že ťažké zdravotné poškodenia sú dôsledkom prvého hriechu a že nie sú v súlade so stvoriteľským poriadkom. Nevieť, či mu budete nadšene prisviedčať a či nezačnete o veci poctivejšie premýšľať.

Napriek tomu sylogistické uvažovanie je rozšíreným nástrojom myslenia viery, má svojich reprezentantov a podporovateľov, a to aj medzi vodcami a učiteľmi v cirkvi. Dôjst k zaručeným odpovediam programovo, bez nepríjemnej cesty, ktorú predostiera skutočnosť, iba za pomoci pevného vzorca, ktorý je garantom Božej pravdy, učarovalo mnohým. Považujem za bezočivé, ak sa takýto prístup vydáva za hermeneutický, t. j. odbornou-interpretáčny. Pritom v sylogizme môže byť východiskom pre usudzovanie aj absurdnosť, avšak konečný úsudok je v pevnom reťazci logických vzťahov vždy správny. V tom tkvie nebezpečenstvo sylogizmu v du-

Adam a Eva, freska v rímskych katakombách, 3. stor.

chovnom uvažovaní a chápaní Biblie. To zároveň vysvetľuje, prečo je pre ľudí uzavretého myslenia taký dôležitý, prečo je ich „silnou“ zbraňou a prečo je dišputa s nimi veľmi problematická.

Odpoveď na konkrétnu otázku, či každú odchýlku od pohlavnej vyhranosti človeka má na svedomí prvý hriech, teda neviem vysypať z rukáva. Nenachádzam ju ani v Biblii, tá rieši prevažne zákonno-etické súvislosti a prostopašné praktizovanie uvádzaných odchýlok.

Ďalšie príklady a otázky

Áno, zdá sa, že súčasťou stvoriteľského zámeru bolo aj naše telesné a psychické zdravie. Ale, možno z toho neomylné vyvodit', že všetky choroby sú výsledkom prvotného hriechu? Je oprávnený predpoklad, že prví ľudia v raji pred pádom nikdy neboli chorí, nikdy ich nič nebolelo, nemali žiadny duševný problém? V krajne idealizovanej predstave o rajskom svete vraj ani zvieratá neslúžili človeku ako potrava, nepožierali sa navzájom, človeka ani neštípali komáre.

Patria do stvoriteľského zámeru napríklad umelé spôsoby pomoci zdraviu: podporné, náhradné, korekčné, regeneračné? Je kazenie zubov alebo zhoršovanie zraku dôsledkom prvého hriechu? Som presvedčený, že ak by sa týchto a podobných otázok čo i len okrajovo

dotýkala Biblia, začali by sa iniciovať veľké „teologické“ diskusie, napríklad, o tom, či kresťan smie nosiť okuliare, protézy, chodiť do sauny, posilňovať fyzickú kondíciu ap. Ktorá naša aktivita či stav sú v súlade so stvoriteľským poriadkom a ktorá nie? A skúmame to pri všetkých rovnako zodpovedne alebo iba pri tých, pri ktorých chceme?

Ešte jeden príklad z oblasti ľudského sexu. Podľa stvoriteľského poriadku je pravým zmyslom sexu údajne reprodukcia. Podopiera to aj biologický argument, ktorý vychádza z vrodeneho pudu rozmnožovania. Cirkev a veda sú v tom zvlášťne zajedno. Znamená to azda, že regulácia počatia je hriešna a stavia sa proti stvoriteľskému poriadku? Argumentácia stvoriteľským poriadkom ignoruje v príkaze „plodiť a množiť sa“ potrebu zaľudnenia prázdneho sveta na začiatku dejín. Biologická argumentácia umiestňuje sex do jednej roviny s ostatnými pudmi, napr. potra-

vovým, vylučovacím, orientačno-pátracím, čím zo sexu odstraňuje to, čo ho robí sexom vo vlastnom zmysle a vymedzuje ho jedinou legitímnou formou – oplodňujúcim párením. Obidva argumenty, hoci ako skalopevné, hrubo skresľujú význam sexu, čím ho znevažujú, pretože mu berú jeho imanentnú (sebe vlastnú) funkciu, danú Bohom.

Nejde len o tému

Argumentácia stvoriteľským poriadkom by sa mala používať opatrne. O to viac, že pôsobí pádne a odzbrojujúco, akoby bola povznesená nad svoju subjektívnosť. Je potrebné rozlišovať, kde nám režim „na počiatku“ môže byť pomocou pre naše súčasné usmernenie a kde nám neposkytuje dostatočný orientačný pohyb k tomu, aby sme v ňom mohli nachádzať definitívne Božie určenia. Niečo iné je uznávať platnosť stvoriteľského poriadku a niečo iné chápať ho ako mašinériu, ktorá riadi všetky procesy a oblasti života tak, že vylučuje nástojčivé Božie zámery pre situačný, individuálny či sociálny kontext.

Samotná téma by si nezasluhovala toľkú pozornosť, keby nebola súčasťou širšieho diania. Vedenie k disciplíne v učení viery je potrebné. Ukazuje sa však, ako rýchlo padá na tom, kto a ako ho uplatňuje. Ak ho vezmú do rúk ľudia, ktorí majú katalógové a jednofarebné istoty vo

veciach, ktorí v úzkostlivom strážení poriadkov nachádzajú prostriedok pestovania tendenčných a protežovaných postojov, ba dokonca spoločenskú sebarealizáciu, ženie to spoločensvo do smrtiacich vln rozbúreného mora. Na vyrovnávanie sa s týmto dianím sa potom vyplytvá veľa drahocnej energie a času. Žiaľ, toto správanie sprevádza celé dejiny Božieho ľudu. Každému, koho trápí tento stav a kto pred ním nestrká hlavu do piesku, musí byť zrejme prinajmenšom to, že duchovné prebudenie a rozvoj, ktoré navonok všetci chceme, nemôže nastať tam,

1) kde je nechota počúvať a otvárať sa živej, aktuálnej Božej reči a vóli;

2) kde sa rozhodujúci vplyv prenecháva frustrovaným, vnútorne neslobodným a neistým ľuďom s uzavretým duchom, ktorí sa boja, že prestanú platiť ich idey a zabsolutizované hodnoty, ktorí majú z ozajstného života a rozvoja strach. ■

Niečo iné je uznávať
platnosť
stvoriteľského poriadku
a niečo iné,
chápať ho
ako mašinériu.

POMÔŽME ŽILINE!

Ako vidieť z fotografií, stavebné práce sa úspešne blížia ku koncu. V interiéri ostáva položiť dlažbu, vykachličkovať sociálne zariadenia, namontovať sanitu, vymalovať priestory a osadiť svietidlá, dvere. V exteriéri je toho trochu viac: dokončenie parkoviska, rekonštrukcia oplotenia, chodník pre imobilných a terénne úpravy + návoz ornice. Každý, kto staval, alebo upravoval byt vie, že záverečné práce bývajú pre každého investora veľmi náročnou skúškou finančnej sily a zdrojov. **Žilina potrebuje pomôcť.** Časový sklz (5 mesiacov) oproti pôvodnému plánu má aj finančné vyjadrenie – cca. 15 tis EUR nad rámec pôvodného rozpočtu. Platí neúprosný zákon: čím dlhšie sa stavia, tým je stavba drahšia.

Pomôžme žilinskému zboru a prispejme na rýchle a úspešné dokončenie stavebných zámerov, aby budova mohla byť čím skôr daná do užívania. Teraz je čas, keď môžeme vyjadriť našu solidaritu a podporu dielu evanjelia na severe Slovenska nielen modlitbami, ale aj finančne.
Vďaka patrí všetkým ochotným darcom.

**Svoju finančnú pomoc posielajte na účet:
CSOB 402 303 3209, IBAN SK34 7500 0000 0040 2303 3209**

Rubriku Míсія redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS v spolupráci s **VLADIMÍROU VRAJOVOU**.

JAK BŮH DĚLÁ Z LIDÍ LEGENDY

JIŘÍ DOHNAL (Misionár v Rovinji, Chorvátsko.)

Gen12, 1–4 „*Hospodin řekl Abramovi: Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. A učiním tě velkým národem, požehnám tě a tvé jméno učiním velkým, a buď požehnáním! Požehnám těm, kdo žehnají tobě, a na toho, kdo tě proklíná, uvedu prokletí. V tobě budou požehnány všechny čeledi země. A Abram šel tak, jak mu Hospodin řekl, a s ním šel Lot. Abramovi bylo sedmdesát pět let, když vyšel z Cháranu.*“

Právě jsme četli o tom, jak to vypadá, když Bůh někoho povolá. V tomto textu čteme, jak Bůh povolal Abrahama. Tehdy se ještě jmenoval Abram. Bůh mu řekl: *Vyjdi z místa, kde jsi, směrem k místu, kde tě chci mít. Když Bůh povolává člověka, vždy chce, aby se dal do pohybu, a to z místa kde je, směrem k místu, kde ho chce mít. Nebo, aby vykročil ze stavu, ve kterém se nachází, směrem ke stavu, ve kterém ho Bůh chce mít, aby si ho mohl používat v tom, k čemu ho povolal.*

Když čteme zmíněný text, vidíme, že Bůh Abramovi odhalil jen první krok a pouhé kontury toho, jaké s ním má úmysly. Abram nevěděl, do jaké země ho Bůh chce dovést, nedostal od něho souřadnice ani detaily toho, co s ním a skrze něho chce Bůh dělat. Nevěděl jak, kde a kdy Bůh naplní všechna ta úžasná zaslíbení o tom, že z něj povstane veliký národ, že se jeho jméno stane velké, že bude zakoušet přímou boží ochranu a že v něm budou požehnány všechny čeledi země. Jedním slovem, že se stane legendou. Abram neměl tušení jak, kdy a kde se to stane. Aby se to mohl dozvědět a zakusit, musel udělat první krok: *vyjít* ze své bezpečné zóny.

Stejně schéma vidíme, když Ježíš povolal Šimona Petra, Ondřeje a v podstatě všechny své učedníky. Rekl jim: *Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí. Oni hned opustili síť a následovali ho.* (Mt 4,19–20) I učedníci se měli dát do pohybu, když je Ježíš povolal a i oni neměli jasné informace o tom, co

to znamená být rybářem lidí a jak se jimi stanou. A podobně jako Abram, i oni museli udělat ten první krok a vykročit do neznáma, opustit svou bezpečnou zónu, svůj domov, svou rodinu, děti, své živobytí, své jistoty. Učedníci by se nikdy nestali apoštoly, nikdy by nezjistili k čemu je to vlastně Ježíš povolal, kdyby nevykročili z místa, kde byli, směrem k místu, kde je chtěl Ježíš mít, tj. po svém boku (Mk 3, 14).

Stejně tak my, když nás Bůh k něčemu volá, nezjeví nám všechny detaily, jen první krok. Pokud se chceme stát tím, čím nás Bůh chce mít a zakusit ty úžasné věci, ke kterým nás Pán povolal, budeme muset opustit svou bezpečnou zónu, své pohodlí, zaběhnuté koleje, své jistůtky a *vykročit* do neznáma, směrem k místu a stavu, do kterého nás Pán chce dovést, abychom pro něj byli použitelní a mohli splnit své poslání od Boha.

Nikdo neví

Už bylo řečeno, že Abram na začátku neznal všechny detaily svého poslání. Nevěděl přesně, k čemu ho Bůh povolal. Neznal, jakou specifickou úlohu by měl hrát v historii Božího plánu spasení. Jeho poslání definoval apoštol Pavel v listě Římanům: *Vztahuje se toto blahoslavenství jen na obřezané, nebo také na neobřezané? Říkáme totiž: ‚Abrahamovi byla víra počtena za spravedlnost.‘ Jak mu tedy byla počtena? Byl už obřezán, či ještě ne? Nebyl obřezán, ale byl ještě před obřízkou a znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou, aby byl otcem všech věřících mezi neobřezanými, aby tak také jim byla připočtena spravedlnost a aby byl otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezáni, ale kráčejí také ve šlépějích víry, kterou měl náš otec Abraham ještě před obřízkou. Zaslíbení, že bude dědicem světa, se Abrahamovi a jeho potomstvu nedostalo skrze Zákon, nýbrž skrze spravedlnost z víry* (R 49–13).

Pro Pavla bylo mnohem snazší popsat Abrahamovu úlohu v dějinách spásy, protože ji Abraham již odehrál. Dokonce s čím dál větším odstupem času jsme schopni jasněji a jasněji vidět něčí úlohu v našem životě či dějinách. A často zjistíme, že jeho úloha byla mnohem větší, důležitější a významnější, než jsme si původně mysleli, dokud byl ten člověk s námi. Myslím si, že ani Abraham za svého života nevěděl, že jeho úloha – povolání, bude tak vznešené a významné a že na něj budou vzpomínat a s ním se identifikovat milióny lidí ze všech národů ještě tisíce let po jeho smrti. A že se jeho jméno stane známým po celém světě a že Bůh dá zapsat jeho životní příběh do Svatého Písma, aby nám Abrahama postavil za příklad. Myslím si, že si Abraham během svého pozemského života, tohoto nadčasového významu svého povolání, nebyl vědom. Určitě ve svém duchu cítil, že jeho život, jeho úloha je pro Boha a lidi, kteří ho obklopovali důležitý, ale pochybuji o tom, že by si byl plně vědom toho, jak obrovský a jeho vlastní život přesahující význam bude mít. Význam, který vrhá světlo všem generacím po něm. On jen věřil a toužebně očekával, že jeho potomků bude jako hvězd na nebi a jako zrněk písku v moři. A zakusil to? Dožil se toho? Viděl naplnění tohoto zaslíbení na vlastní oči? Ne. Umřel jako otec dvou rozhádaných synů – Išmaele a Izáka. Z toho plyne poučení: Tady na zemi budeme významu svého povolání rozumět jen částečně. Jeho skutečný, konečný význam nám z velké části zůstane skryt. Budeme si myslet: „Odehrál jsem jen takovou malou roli v životech několika lidí, vedl jsem chvály jen v malém sborečku v malém městě, vedl jsem celý život takovou malou skupinu křesťanů, modlil jsem se jen za pár desítek lidí, kázal jsem jen v tom našem malém vesnickém sboru, staral jsem se jen o pár starých lidí, byla jsem většinu života jen matkou svých tří dětí.“ Ale jaký to mělo skutečný význam, to poznáme teprve, až odejdeme k Otci. Teprve z nebe budeme mít tu správnou percepce, abychom viděli všechnu velkolepost a plný význam našeho povolání v Pánu.

Abramovo povolání bylo stát se VZOREM člověka, který se stal spravedlivým na základě víry. Vzor člověka spaseného milostí. Stal se člověkem, který znal Boží srdce, měl novozákonní teologii dávno před tím, než vůbec přišel Ježíš v těle. Poznal Krista, ještě než se narodil a taky se s ním v Melchisedeku setkal. Stal se otcem všech, kteří jsou ve stopách jeho víry, a tak se stal dědicem světa, stal se Abrahamem – otcem mnohých národů.

Toto je jeho úloha, jeho poslání od Boha. A to se nestalo přes noc. Vedla k tomu celá řada kroků, které byly sučasně i lekcemi skrze které Bůh Abrahama měnil, učil a zmocňoval, aby své poslání mohl naplnit. A neobešlo se to bez chyb. Jen si vzpomeňme na Hagaru a rivalitu mezi Išmaelem a Izákem a dnešní arabsko-izraelské konflikty. Abraham byl člověk jako my. Nebyl lepší než jiní lidé,

byl jen ochotnější poslechnout Boha a vykročit. Z Abrama by se nikdy nestal Abraham, kdyby neudělal ten první krok: *Vyšel ze své země, ze svého příbuzenstva a z domu svého otce* – opustil svou bezpečnou zónu.

Mládenci,

pokud se chcete stát pravými muži a mohl bych teď půl hodiny psát o tom, co znamená být pravý muž, ale shrnu to do jedné věty – pravý muž ví, k čemu ho Bůh povolal a pohybuje se v tom; čili, pokud se chcete stát pravými muži, budete muset jednoho dne „vyjít“ z domu svého otce a matky a opustit svou bezpečnou zónu. Pokud chcete žít svůj vlastní život s Bohem a naplnit své poslání od něj, tento krok bude nezbytný. To platí jak pro mládence, tak pro děvčata.

Proč tomu tak je? Protože Bůh tě chce vést a dovést do toho, k čemu tě povolal a chce, aby ses stal/stala tím, čím jsi v Kristu. Proto je nezbytné oddělit se od domu otce a matky, protože jejich úloha „vést tě“ skončila.

Mnoho rodičů to nechápe a dál se snaží „pomáhat“ svým již dávno dospělým dětem a v podstatě se jimpletou do života, čímž jim znemožňují, aby dospěly. Poskytují jim dobře míněné rady, o které je nikdo neprosil. Nedokážou se ovládnout, když vidí, že jejich dítě dělá jiné rozhodnutí, než jaké by si oni přáli. A i kdybys měl rodiče, kteří chápou, že jejich úloha „vést tě“ skončila a nepletou se ti do života, přesto se budeš muset oddělit od jejich vlivu a postavit se na vlastní nohy, platit své účty, jíst své jídlo a naslouchat Bohu kam tě vede a k čemu tě volá.

Rodiče,

pokud chcete, aby vaše děti v životě uspěly, budete připraveni je s požeňmáním propustit, až přijde jejich čas oddělit se. Nesnažte se je udržet u sebe, protože jim znemožníte, aby se osamostatnily a žily svůj vlastní život a budete mít doma nejisté lidi, kteří nežijí svůj život a nenaplnili své poslání od Boha. A nakonec se ta vaše přehnaná péče obrátí proti vám a vaše vztahy to pokazí, místo, aby se pozvedly na vyšší úroveň. Jaká je ta vyšší úroveň vztahů? Když se vaše děti stanou i vašimi přáteli a rádci.

Měl jsem tu výsadu několikrát prožít tuto nejvyšší úroveň vztahů mezi rodiči a dětmi. Poměrně brzo po obrácení jsem se stal vedoucím a pro několik lidí jsem byl duchovním otcem. S některými jsem byl od jejich duchovního dětství, přes duchovní pubertu až do dospělosti, kdy se stali tím, čím jsou v Kristu. A dnes jsou mými přáteli, partnery a rádci. Mnoho věcí se dnes já učím od nich. Toto zakouším jak s některými svými duchovními dětmi, tak nyní i se svoji dcerou Terezou (21 let) a pomalu i se svým starším synem Matyášem, kterému je 17 let. Pro rodiče není nic krásnějšího, než když vztah z jejich dítětem dosáhne tohoto bodu. Je to pro rodiče ta nejlepší odměna a současně vyznamenání. ■

LÁSKA ODPÚŠŤA VŠETKO

Rumunský baptistický kazateľ **PAVEL PETRUȘ** vykonával svoju pastoračnú službu v období hlbokkej totality. Komunistická tajná služba Securitate sa veľakrát snažila zabrániť mu v hlásaní evanjelia, chcela ho zastrašiť, odradiť od práce pre Boha, dokonca sa usilovala pripraviť ho o život. Nenávisť zo strany vládnuceho režimu voči aktívnej kazateľskej službe vygradovala až do takej miery, že v roku 1981 „dala zelenú“ vražde Petrușovho syna.

Úskalia doby

Pavel Petruș sa narodil, vyrastal a slúžil v obci Rudaria, dnešnom Eftimie Murgu. Po povolaní do služby kazateľa na vlastnej koži zažil úskalia a prenasledovanie zo strany komunistických úradníkov a agentov tajnej služby Securitate. Napríklad, v jednu nedeľu ho čakala na námestí starostka a prikázala mu, nech dopoludňajšie bohoslužby zruší a spolu s veriacimi ide na pole hrabať seno. Keď nesúhlasil, úradníci sa pokúšali získať ho pre spoluprácu a presvedčiť ho, aby sa stal ich agentom a donášal na kresťanov v obci. On sa vzoprel aj tomuto návrhu a výsledkom bolo, že komunisti na poslednú chvíľu zamietli žiadosť o stavbu novej modlitebne a navyše odviezli všetok materiál, ktorý bol na tento účel nakúpený a pripravený. Inokedy Petrușa na križovatke cestou do zhromaždenia čakali policajti s úmyslom zatknúť ho. Pri výsluchu sa ho mladý milicionár pýtal na všetky detaily o priebehu bohoslužieb, chcel vedieť, prečo sa kresťania stretávajú viackrát týždenne, prečo si deti nosia na besiedku zošity, naznačil mu, že pokiaľ nezačne spolupracovať a neprispôbi sa požiadavkám Strany, tak mu môže ísť o život. Pavlovým povzbudením bolo v takýchto situáciách slovo z 1. Petrovho listu: *Ale ak trpíte pre spravodlivosť, ste blahoslavení. Nemajte z nich strach a nelakajte sa* (1 Pt 3, 14).

Skúška viery

Jedného dňa sa Petrușov najstarší syn Emanuel vrátil zo školy s neutíchajúcimi bolesťami brucha. Nakoľko Pavel nevlastnil auto (to mali v tej dobe len tí najmajetnejší), zavolał sanitku, a práve v tejto chvíli sa začali komplikácie: sanitka neprišla ani po troch zavolaniach. Po niekoľkohodinovom čakaní, keď sa Pavel s manželkou a chorým synom konečne dostali do nemocnice a bolo im oznámené, že chlapca treba operovať, ošetrojúci lekár musel urgentne niekde odísť a nakoniec: pri operácii (ktorá sa konala až na štvrtý deň), vypadol elektrický prúd, takže prestali fungovať prístroje na operačnej sále a operatér tak nemohol dokončiť zákrok a zachrániť chlapcov život. Pavel a jeho manželka Magdaléna preživali po smrti svojho osemročného syna ťažké životné obdobie, ale Boh im do všetkej bolesti a zármutku vnášal svoj pokoj a útechu, a oni, zjednotení spolu s cirkvou na modlitbách, mohli Bohu slúžiť ešte horlivejšie a húževnatejšie ako predtým.

Jean Beniamin po prepustení z väzenia

Ako aj my odpúšťame našim vinníkom

Po takmer dvadsiatich rokoch od tejto tragédie prišiel manželom Petrușovcom list od väzňa Jeana Beniamina. Jean Beniamin, nazývaný aj „posol smrti“, bol agentom komunistickej tajnej služby Securitate a vo väzení si odpykával doživotný trest za 11 vrážd. V liste prosil Pavla o návštevu, žiadal ho, aby mu poslal Bibliu a nejaké teplé oblečenie. Kazateľ väzňa navštívil, vymieňal si s ním listy a viedol ho k Bohu. Jean Beniamin počas jedného vzájomného rozhovoru prijal odpustenie Pána Ježiša, ale zároveň túžil aj po odpustení ľudí, ktorým ublížil. Počas krstného zhromaždenia, ktoré sa konalo v areáli väznice, preto vyznal Pavlovi a jeho rodine, že to on zabil malého Emanuela. Zastráňovaním a vyhrážkami donútil personál nemocnice, aby konal tak, ako im prikáže, a nakoniec vypol elektrický prúd, aby operácia nemohla pokračovať a chlapec zomrel. Pred Pavlom a jeho rodinou tak stála ďalšia, veľmi ťažká skúška – odpustiť vrahovi a milovať ho ako člena duchovnej rodiny. Mnohí ľudia, ktorí sa s Pavlom o týchto udalostiach rozprávali, nemohli pochopiť, ako niekto dokáže odpustiť mužovi, ktorý mu zabil syna. Pavel vždy odpovedal: „Len vďaka Božej moci vo mne som to dokázal. Nešiel som touto cestou prvý. Predo mnou ňou šiel môj Pán a Spasiteľ, ktorý odpustil mne všetko zlé, čo som spáchal.“

Jean Beniamin bol po 22 rokoch väzenia v roku 2017 prepustený na slobodu. Dnes býva v rumunskom meste Deva, kde slúži v miestnom zbore a vytrvalo ohlasuje svedectvo o Božej láske, ktorá jediná má moc zmeniť srdce hriešnika. ■

(Spracovala Vladimíra Vrajová na základe knižnej predlohy, so súhlasom vydavateľa.)

Z MICHALOVIEC O TANZÁNII

MÁRIA PETREJČÍKOVÁ

Milí bratia a milé sestry,
pozdravujem Vás tentokrát už z Michaloviec. Začiatkom marca sme sa vrátili na Slovensko. Chceme sa však ešte spolu s Vami pozrieť späť na moje dobrovoľnícke obdobie života v Tanzánii.

Možno ste postrehli, že sme prišli o mesiac skôr. Nepodarilo sa vybaviť pre nás pracovné povolenia. Je to zvláštne, v predchádzajúcich rokoch s tým nebol problém. Súvisí to okrem iného aj s novou vládou a systémom udeľovania pracovných povolení. Pre nás, ako som niektorým z Vás priebežne písala, to znamenalo tri neisté obdobia (uprostred novembra, na začiatku decembra, koncom januára), počas ktorých nám končili krátkodobé víza a my sme nevedeli, čo bude ďalej. A tak nám v tejto cudzej ďalekej krajine s hlavou plnou otázok a myšlienok typu: „Skončila naša služba tu? Máme si kúpať nové letenky?“, neostávalo nič iné, ako čakať a modliť sa. Riaditeľ Martin, zo ZŠ Lea v Dongobeshi, podnikal kvôli tomu viaceré cesty a rozhovory na ministerstvách, na letisku aj inde. V Božej škole som sa tak spolu s Máriou, Alžbetou i Zachariášom (Luk1. a 2. kap.) učila dôverovať Pánovi. Rovnako aj, že strastičná životná cesta, nemusí znamenať, že nie je Božia. Dnes vidím, že to bola Božia vôľa a Jeho predivné vedenie, že sme nakoniec mohli byť v tejto krajine bez pracovných povolení až sedem mesiacov.

Spomienka na Vianoce

Nedá sa mi nespomenúť moje Tanzánske Vianoce a návštevu z Čiech a Slovenska. Veľké Božie dary, vypočuté modlitby. Dlho pred tým som očakávala prvé Vianoce bez mojej rodiny. Kde byť? Čo robiť? Pán sa oslávil a daroval mi čas v krásnom prostredí, plnom kvietkov, banánovníkov, mangovníkov, ale aj kapustnicu, vianočný stromček či čas s novými priateľmi. No najmä, som mohla byť viac sama s Ním.

Čoskoro na to som sa zväta s bratmi a sestrami zo Slovenska a Čiech. No predovšetkým aj s mojím ocinom, ktorý sa tiež odhodlal navštíviť Tanzániu. Nezastavila ho ani neznalosť angličtiny či to, že vôbec prvýkrát letel. Bol to vzácny čas plný rozhovorov, smiechu. S Jankou (Sliezka diakonia) a s Lacom (Deti Afriky SK) sme sa tiež zamýšľali a prehodnocovali našu dobrovoľnícku službu. Riešili sme aj organizačné či praktické veci, súvisiace s fungovaním strednej školy Yedidia. Spolu s touto výpravou sme toho mohli aj veľa vidieť a zažiť. Navštívili sme národné parky Tarangire, Ngoro-ngoro, nemocnicu v Haydom, rôzne školy i jednotriedky v pôvodnej oblasti Yaeda chini či viaceré bohoslužby. Vzácny čas so vzácnymi ľuďmi ... no o to ťažší návrat do africkej reality.

Ostával nám však už len jeden mesiac. Ťažko uveriť. Náš návrat sa zdal tak ďaleko a zrazu bol za ro-

hom. Lucka sa našla v robení videí, preto bola viac mimo - v Dongobeshi, či v nemocnici Haydom. Ja som bola prevažne „doma“ v Yedidia, v Maretadu. So začiatkom nového roka v januári začali postupne prichádzať noví študenti. Aj učiteľský kolektív sa neočakávané vo väčšej časti zmenil. Nové tváre, nové kamarátstva. No pri niektorých sa mi zdalo, že sú v Yedidia odjakživa.

Spomienka na prácu

Snažila som sa mať konverzácie v angličtine a podvečer anglické kluby (hry, športy a aktivity v angličtine). Často sa však v tom čase objavili nejaké, pre mňa neočakávané, okolnosti ako, napríklad, stretnutie študentov či práca na skrášlení školského areálu. A tak sme konverzovali pri nosení tehál, trhaní buriny či sadení okrasnej zelene. Občas ma zrušili sami študenti s tým, že sa potrebujú učiť. Netlačila som na nich, dala som im na výber a bola s tými, ktorí mali záujem. Najľahšie to išlo u prvákov. Prišli k nám s rôznou úrovňou angličtiny. Nečudo, je to pre nich už tretí jazyk. Najskôr kmeňový jazyk (Iraqw - v našej oblasti), potom na základných školách pribúda ako vyučovací jazyk svahilčina. Objavujú sa tam aj hodiny angličtiny. Na stredných školách ako Yedidia však už výučba všetkých predmetov (okrem svahilčiny) prebieha

po anglicky. A tak ma oni učili po svahilsky a ja ich po anglicky. Občas sme si nerozumeli. Keď nepomohli ani ruky-nohy či slovník, tak sme to pustili a išli ďalej. Naši prváci sa nebránili aj aktívnejším formám učenia či zapojeniu pohybu. Radi športovali, kreslili a hrali sa. Hrali sme double, mikádo, šípky a iné stolové hry. Dali sme aj kocky z papiera. Tu sú: Yonathan, Pasco, Timotei (hore), Junior, Rehema, Iren, Agnes, Prisca, Samuel a chýba ešte Magdalena.

Pri tom vymenovávaní sa mi hneď pred očami vynárajú ďalší študenti z vyšších ročníkov: prekladateľ Ayubu, učiteľka tanca Neema, autor obrázkov Nikodémus, madam Loami, Matilda a jej pieseň, Eman a jeho štýlom, tichá Miriam, pubertiačka Neema, Charles, Daniel, Amani, John, Ema, Paskalina, ... a spoločné príbehy. Ale o tom už možno niekedy inokedy.

Áno, bolo ťažké povedať Kwa heri! (Zbohom!) Ale Pán drží aj túto školu v rukách, to celé je o ňom. On je mojou nádejou pri pohľade do budúcnosti pre týchto študentov i Yedidia. A mne neostáva nič iné, ako povedať spolu so žalmistom:

Čím sa odvdáčim Hospodinovi za všetko dobré čo mi učinil? Pozdvihnem kalich spásy a budem vzývať meno Hospodina. (Žalm 116, 12-13) ■

O BOŽEJ VÔLI

VLADIMÍRA VRAJOVÁ

Modlitba za poznanie (alebo zjavenie) Božej vôle je v cirkvi (aspoň tej v mojom okolí) veľmi populárna. Poznanie Božej vôle sa v mojej mysli vždy spája s niečím pozitívnym, predsa už od detstva počúvam, že Boh má s mojím životom zámer, že má pre mňa pripravený úžasný plán, že som pre Neho vzácna a podobne, takže aj Božia vôľa pre môj život musí byť dobrá a len dobrá.

Keď sa teraz spätne pozerám na svoj život, vidím, že som sa v mnohých situáciách správala práve podľa tohto presvedčenia a nebolo to dobré. Pred niekoľkými rokmi som začala chodiť do jedného zboru, v ktorom bol človek, ktorý ma evidentne nemusel. Tri mesiace som sa za túto situáciu modlila, spytovala si svedomie, či som mu nejakým spôsobom neublížila, skúmala samú seba a nakoniec som spravila veľmi „duchovné“ rozhodnutie – prestala som tento zbor navštevovať s odôvodnením, že Boh určite nechce, aby som chodila niekde, kde sa cítim neprijatá a kde trpím. Ak mám byť úprimná, tak dnes ľutujem, že som vtedy nevytrvala a nepočkala si na to, ako sa Boh v tejto situácii oslávi.

Zas a znova si uvedomujem, že som vôbec nepochopila (a možno dodnes nechápem), čo to znamená, že Božia vôľa pre môj život je dobrá. Ďalšia lekcija v tomto smere prišla krátko po štátniciach. Dva roky som sa intenzívne modlila za to, aby mi Boh po ukončení vysokej školy pripravil zamestnanie, kolektív, zbor, službu, manžela, a ak nie manžela, tak aspoň garsónku, aby som sa mohla osamostatniť a konečne bývať sama. Po štátniciach som sa okamžite zaregistrovala na všetkých možných pracovných portáloch a húževnato som sa pustila do hľadania zamestnania. Zo začiatku to nevyzeralo ružovo, ale asi po šiestich týždňoch sa mi ozvali z dvoch firiem a pozvali ma na pracovný pohovor. Obe pracovné pozície ma veľmi lákali a bola som si istá, že Božia vôľa je, aby som nastúpila na jednu z nich.

Dva dni pred prvým pohovorom sa však stalo niečo, s čím som nepočítala – ochorela som. Bola som však odhodlaná, že sa pohovorov aj tak zúčastním a že nedovolím, aby ma nejaká angína pripravila o Bohom pripravenú pracovnú príležitosť. Nakoniec to dopadlo tak, že mi nezabrali antibiotiká, na dva týždne som prišla o hlas a namiesto chodenia po konkurzoch som ležala v posteli a kládla Bohu

všetky tie otázky, na ktoré len málokedy dostanete odpovede.

Dnes môžem povedať, že sa v podstate žiadna z mojich predstáv o šťastnej budúcnosti nenaplnila. Chcela som sa „živiť hlavou“, chodiť do zamestnania v kostýme a lodičkách, byť aktívnou súčasťou nejakého zboru, mať vlastnú domácnosť... namiesto toho som skončila ako predavačka v obchode, pracovný kolektív ma viac psychicky vyčerpával než povzbudzoval, elegantné oblečenie som vymenila za legíny a tenisky, zborový život zastal na bode mrazu.

Dnes, po takmer dvoch rokoch, opäť stojím na križovatke a opäť mám tú istú víziu do budúcnosti (o lodičkách, garsónke a službe v cirkvi). Opäť sa modlím za to, aby ma Boh predchádzal a aby mi pripravil miesto môjho ďalšieho pôsobenia. Keď som v minulom roku prežívala krízy (a bolo ich veľa) a problémy som chcela riešiť po svojom, čiže útekom z miesta, na ktorom sa necítim dobre, pravidelne sa mi na myseľ vracal verš z Hebr. 12, 7: *Vytrvajte v tom, čo slúži na výchovu, lebo Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna otec nevychováva prísne?* Keď sa ma raz niekto spýtal, ako to všetko zvládam – s mojím vzdelaním a nevyužitým potenciálom – stáť za kasou a blokovať tovar, odpovedala som: „Ak Boh používa túto situáciu na to, aby okresal môj charakter a pripravil ma na večnosť, potom je to to najlepšie, čo sa mi mohlo stať.“

Tieto slová ma stále obviňujú a poukazujú na to, že moje predstavy o dobrom a šťastnom živote sa vôbec nemusia zhodovať s tým, čo je dobré v Božích očiach. Mojom túžbou je, aby som sa naučila posudzovať všetky životné okolnosti z perspektívy večnosti a aby som každý deň svojho života videla, že Boh je dobrý a že sa mu nič nevymklo spod kontroly. A to aj vtedy, keď sa veci nebudú vyvíjať podľa mojich predstáv. ■

Možno vám, rovnako ako mne, napadne, že kopírujeme anketový seriál slovenskej televízie o najväčšom Slovákovi. Verte – nie je to tak. Keď som sa dozvedel, že kurátor Múzea sestier Royových Pavol Trúsik má spracovaný seriál o osobnostiach slovenskej histórie protestantského pôvodu, dohodli sme sa, že by sme ho mohli využiť aj v našom časopise. To sme ešte o televíznom projekte ani nechyrovali. Pavol Trúsik spracoval tento seriál pre detský časopis Dúha, a to bolo ešte dávnejšie, ako sme sa dohodli o jeho uverejnení v Dialógu.

A prečo sme sa na uverejnení seriálu dohodli? Nuž – sú takí, čo hovoria, že Slováci mali a majú svoju históriu, len sa odohrávala v širšom štátnom útvare – v Uhorsku. K týmto sa hlásim aj ja. A preto si myslím, že by sme o našej histórii a o tých, čo ju tvorili, aspoň čo-to mali vedieť. Napríklad, aj preto, aby sa do prvej desiatky ankety o najväčšieho Slováka nedostali M. Gombitová (veľká tým, že odstúpila), P. Sagan, G. Husák a ďalší. Zároveň prosíme – nečakajte tých úplne najznámejších (štúrovci, Štefánik a pod.), viac sa zameriame na významných, no menej známych. (BoP)

Doba Mateja Bela

Matej Bel (1684–1749) sa narodil do obdobia charakterizovaného napätím medzi predstaviteľmi protestantizmu a katolíckej cirkvi. Od reformácie ubehlo 300 rokov a od Žilinskej synody, ktorou bola založená slovenská evanjelická cirkev, dve storočia. Písalo sa obdobie baroka a rekatolizácie. resp. protireformácie sprevádzanej povstaniami. Aj keď povstalci boli označení pojmom kuruci (z latinského crux, crutiatus – kríž, ukrižovanie), ich motivácia sa menila a prelínala sa v nej niekoľko prvkov (náboženský, sociálny, politický,...). V roku 1666 vypuklo Vesselényiho sprisahanie, ktoré bolo zámienkou prenasledovania protestantských duchovných a ich odsúdenia na galeje. V roku 1681 vojenské úspechy Imricha Tököliho prinútili panovníka Leopolda I. k náboženským ústupkom a k amnestovaniu vyhnaných kňazov. Už v roku 1683 sa však násilná rekatolizácia obnovuje a v roku 1687 vrcholí tzv. prešovskými jatkami. V tom istom roku v Sasku zomiera známy evanjelický exulant a taktiež rodák z Očovej Štefan Pilárik. V rokoch 1703–1711 prebieha najväčšie stavovské povstanie – Kurucká vojna. V roku 1731 je vydaný výnos o postavení evanjelikov, ktorý len potvrdzuje ich podriadenosť svetskej vrchnosti a predstaviteľom štátneho rímsko-katolíckeho náboženstva. Evanjelikom v tom čase museli postačovať 2 drevené kostoly v celej stolici a domáce

MATEJ BEL – VEĽKÁ OZDOBA UHORSKA

PAVOL TRÚSIK

V Božom slove čítame slová Pána Ježiša, aby sme sa stávali dobrým svetlom sveta a chutnou soľou zeme. Je to zvláštna úloha, ktorá nám je daná a naplniť ju môžeme rôznymi spôsobmi. Veľmi dobrým príkladom nám pritom môže byť hlboko veriaci evanjelik Matej Bel, ktorý vôkol seba šíril žiarivé svetlo viery a poznania. Matej Bel sa narodil na strednom Slovensku. Už názov obce Očová, z ktorej pochádza, ho akoby predurčil k jeho poslaniu šíriť svetlo pre oči celého Uhorska. Školy navštevoval v novohradských obciach Lučenec, Kalinovo a Dolná Strehová. Potom študoval na ev. lýceu v Banskej Bystrici a Bratislave, štúdiá dokončil na nemeckej univerzite v Halle, kde študovalo viacero významných Slovákov. Po ročnom pôsobení v Nemecku sa vrátil do Banskej Bystrice, kde pôsobil na ev. lýceu a stal sa kazateľom

slovenských i nemeckých evanjelikov. Tu ho zastihli aj napäté udalosti konfliktu medzi protestantmi a katolíkmi. Dokonca mu hrozil trest smrti, keďže odprevádzal evanjelických odsúdencom, kriticky sa vyjadroval voči mocipánom a bol podozrievaný z podpory povstania proti panovníkovi. Matej Bel pripisoval veľkú úlohu vzdelanosti a presadzoval zmeny, ktoré mali žiakov lepšie pripraviť na život a vychovať z nich ľudí, ktorí svoju múdrosť využijú pre dobro všetkých. Zasadzoval sa, aby sa najmenšie deti mohli učiť vo svojej materskej reči, pre staršie ročníky presadzoval jazyk vzdelancov – latinčinu a viac zemepisu či histórie. Po príchode na bratislavské ev. lýceum sa jeho študenti stali aj jeho vedeckými spolupracovníkmi, s ktorými písal najvýznamnejšie diela svojej doby. Tu treba spomenúť predovšetkým monumentálne dielo *Notitia Hungariae novae historico-geographica* (Historicko-zemepisné vedomosti o súvekom Uhorsku). Bel ho osobne daroval kráľovi Karlovi VI. a ten ho uviedol do šľachtického stavu. Matej Bel vďaka svojej múdrosť získal prezývku Veľká ozdoba Uhorska. Z evanjelického lýcea v Bratislave spravil najlepšiu školu v Uhorsku, ktorá vychovala množstvo ďalších osobností ako Štúr, Hurban, Štefánik...

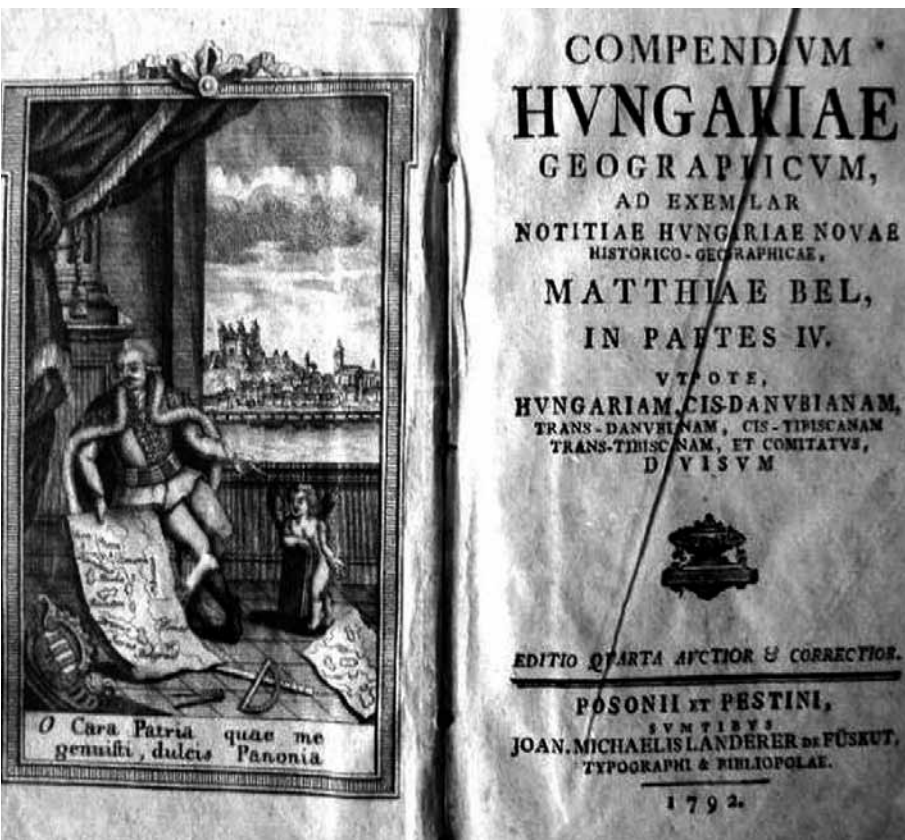
Keďže Matej Bel bol nesmierne múdry a hlboko veriaci, jeho dobrou vlastnosťou bolo, že sa snažil vychádzať aj s ľuďmi, s ktorými nesúhlasil a viedol s nimi spor. Takým bol aj jeho najväčší kritik Daniel Krman. Bel s ním spolupracoval na vydaní Biblie a keď Krmana uväznili, chodieval za ním poskytnúť mu bratskú duchovnú útechu.

Belova obetavosť si však neraz vyslúžila zhoršenie jeho zdravia. V roku 1742 čiastočne ochrnul. V roku 1749, keď Bratislavčania očakávali jeho návrat z kúpeľov, prišiel už len koč s jeho mŕtvym telom. Pochovaný bol v Bratislave, no presne sto rokov po Belovom narodení (1784) tento cintorín zrušili. Meno Mateja Bela však zostáva hlboko vryté v našich dejinách a veríme, že aj v knihe večného života. ■

pobožnosti, na ktorých mohli byť prítomní len členovia rodiny. Odpadlíctvo z katolíckej cirkvi bolo prísne stíhané. V roku 1729 vypukla myjavská vzbura, po tom ako tu zadržali Václava Mlynára, ktorého tunajší farár Daniel Krman prijal do evanjelickej cirkvi. V dôsledku udalosti bol Krman odsúdený a doživotne uväznený na Bratislavskom hrade. V posledných dňoch k nemu púšťali len jezuitov a na základe ich svedectva bol tento symbol a popredný predstaviteľ evanjelickej cirkvi pochovaný v Dóme sv. Martina – jezuiti za neho napísali epitaf a tvrdili, že v posledných hodinách olutoval svoje celoživotné presvedčenie a prijal katolícku vieru. O rok neskôr bude v týchto priestoroch korunovaná Mária Terézia.

TEXT NA NÁHROBNOM KAMENI MATEJA BELA:

Stoj pútnik
mýliš sa
ak pod smrteľným
týmto kameňom
ktorý duši nesmrteľnej svätý
je očarený hľadáš.
Tu leží
nesmrteľný Matej Bel
kedysi
predstaviteľ chrámu a svetskej
múdrosti
zároveň
historiograf Uhorska
neporovnateľný
ktorému veľké nadanie
pevné vzdelanie
božská výrečnosť
a
vytrvalosť kresťanskou vierou
podopretá
večnú zabezpečili nesmrteľnosť.
A
odíť už obdivovateľ
keď si uznal
nesmrteľné zásluhy veľkého
muža
ktoré si Bratislava po naplnení
osudu pripomína
pri jeho hrobe

ODMIETAM „KLASICKÚ KREŠŤANSKÚ“ RODINU

Je to potvrdené.

Európska vesmírna agentúra potvrdila, že ľudia s rôznou, inou orientáciou nespádli z Mesiaca a ani neprileteli z Marsu. Títo ľudia, túžiaci po niečom inom ako zažili, túžiaci po **láske** a prijatí, pochádzajú aj z „klasickej kresťanskej“ rodiny.

Prečo ich odmietame? Veď vzišli z nás. A to, čo žijeme v „klasickej kresťanskej“ rodine, je pre nich také odpudzujúce, že tento model života a vzťahov odmietajú.

Výnimky potvrdzujú pravidlo.

Zdravé uznanie, rešpekt a obdiv je to, po čom každý z nás túži.

Ak sa mi ich nedostáva, utekám tam, kde ich dostanem.

Ak ich neviem prirodzene poskytnúť, najbližší utekajú.

Pretože láska rozmenená na drobné – **zdravé uznanie, rešpekt a obdiv** – je palivom pre život bytosti zvanej človek.

Pretože rodina, ktorá síce bola založená v kostole, ale bez dobrodružstva menom **láska**, je len formál-

nym rámcom bez obsahu. A práve obsah je to, čo ľudská podstata hľadá, po čom bytostne túži.

Pretože obsah manželstva muža a ženy má tvoriť celého človeka.

Práva jedinca sa vstupom do manželstva scvrknú na polovicu a povinnosti vyskočia na dvojnásobok. A to len preto, aby sa zrodila zdravá láskavá rodina. Ak takúto rodinu dieťa zažije, bude ju chcieť zopakovať, či skôr v tomto vzore pokračovať. Tradičný obal bez obsahu, alebo s toxickým obsahom len zamoruje životné prostredie nerecyklovateľným odpadom.

A preto ľudia radšej hľadajú iný obal, dúfajúc, že nájdu vytúžený obsah, ktorý v „klasickej kresťanskej“ rodine nenašli.

Prijímajme iných v ich inakosti a budujme rodiny, ktorých obsah bude tak chutný a prítažlivý, že ľudia po ňom túžobne skočia.

V skupine iných však treba jasne rozlíšiť tých, čo sú iní, lebo sa takí narodili, od tých, ktorí od dobroty nevedia čo zo sebou. Tých je totiž najviac počuť.

Kričia, pretože nemajú čo povedať. ■

knížná novinka

Slovenská biblická spoločnosť (SBS) vydala v marci 2019

Slovenskú ekumenickú Bibliu, štvrté opravené vydanie.

V roku 2007 vyšla na Slovensku po prvýkrát ekumenická Biblia, ktorá je spoločným dielom biblistov a teológov z rôznych kresťanských cirkví. Teraz, po dvanástich rokoch od prvého vydania a po tridsiatich rokoch od začatia prác na preklade, priniesla SBS v poradí už štvrté opravené vydanie *Slovenskej ekumenickej Biblie*.

Tento najmladší slovenský preklad, ktorý si obľúbili mnohí veriaci, týmto okamihom uzavrel počiatočnú fázu svojej existencie. Počas spomínaných dvanástich rokov boli posúdené a zapracované pripomienky laickej a odbornej verejnosti; prebehli dôsledné kontroly prekladu porovnaním s pôvodnými hebrejskými, gréckymi a aramejskými textami; bola zlepšená štylistika; a boli doplnené vysvetľujúce poznámky a krížové odkazy na súvisiace biblické pasáže.

Spomínané štvrté opravené vydanie *Slovenskej ekumenickej Biblie* je dostupné na web stránke www.biblia.sk, a od prvého marcového týždňa aj v knižnej podobe vo viacerých variáciách a formátoch. Všetky verzie ponúka Slovenská biblická spoločnosť na svojom e-shope: www.eshop.biblia.sk.

Kontakt:

Pavol Krasnocvetov, email: krasnocvetov@biblia.sk
web: www.biblickaspolocnost.sk, www.eshop.biblia.sk
tel.: 0918 396 281

Biblia

SLOVENSKÝ
EKUMENICKÝ
PREKLAD

Z ROKOVANIA RCB

MAREC 2019

Rada prerokovala a schválila:

Žiadosť staršovstva zboru Bratislava-Cukrová a samostatnej kazateľskej stanice vo Svätom Jure o zriadenie zboru vo Svätom Jure. Návrh predloží Rada Konferencii.

Rada rozhodla:

Revízorom hospodárenia zostáva CB na obdobie do Konferencie 2019 bude Renátu Triščovú z Prešova.

Že v tlačenej forme vydá hlavné referáty a sprievodné kritické reakcie z diskusie o postavení a službe žien v rámci cirkvi.

Rada poverila:

Predseda Rady účasťou na českej konferencii CB v Prahe 17.–18. 5. 2019 a na slovenskú konferenciu pozvala českého zástupcu.

Predseda Rady, aby so staršovstvami zborov v Košiciach, Spišskej Novej Vsi a Bratislave–Kaplneke dohodol termín hlasovania o zotrvaní kazateľov v týchto zboroch.

Predseda Rady Štefana Evina a riaditeľa Kancelárie Rady Juraja Klementoviča za delegátov na valnom zhromaždení ERC. Na funkciu predsedu ERC nominovala Ivana Eľka (gen. biskup ECAV) a podpredsedu ERC Jána Szöllösa (BJB)

Rada zobrala na vedomie

Zvolenie kazateľa Ervina Mittelmana za seniora východoslovenského seniorátu na obdobie 2019–2021.

Správu z pracovnej cesty kazateľa Jána Máhrika v USA a správu z pracovnej cesty kazateľa Petra Prištiaka vo Veľkej Británii.

Informáciu o stretnutí predstaviteľov kresťanských cirkví a ÚZŽNO v Badíne, ktorého sa zúčastnil predseda a tajomník Rady.

Ďalej Rada:

Potvrdila, že slovenská konferencia sa uskutoční v Prešove 10.–11. mája 2019. Navrhla program konferencie a schválila tajomnícku správu.

Mala rozhovor s vikármi Marekom Tomačovičom z Trnavy a Milanom Mitanom zo samostatnej kazateľskej stanice vo Svätom Jure. Rada odporúča Konferencii, aby obidvom bratom bola udelená ordinácia.

Vyjadřila podporu pre vydávanie časopisu Rozmer ako súčasť podkladov k žiadosti o dotáciu z Ministerstva školstva. ■

ALE TY

ŽIVÉ SLOVO

Ale ty, když se modlíš, vejdi do svého pokojíku (Mat 6, 6)

Slovo „pokojík“ podle řeckého originálu znamená „spižírna“ (viz Luk 12, 24), zásobárna. Vejdi do své „spižírny“ – jaké je to zvláštní označení tvé komůrky pro modlitební ztišení! Je opravdu pro tebe zásobárnou Božích darů pro každou Tvou potřebu? (Fil. 4, 19).

V němčině je citované řecké slovo přeloženo jako „Speicher“. V technickém světě toto slovo také znamená „akumulátor“. Akumulátory jsou jen dočasným zdrojem elektrického proudu, musí se znovu po čase nabíjet ve zvláštní komoře, kde se napojí na zdroj elektrického proudu. Tak

i Boží dítka nevystačí s nasycením na celý život, musí znovu a znovu přicházet do komůrky, aby bylo ve spojení s Tím, který je opravdovým zdrojem každé síly. Čím častěji máme toto obecenství, tím jsme silnější, máme větší pokoj, radujeme se nejen „naplň“, překonáváme všechny překážky na cestě víry.

Dále je tu slovní hříčka: řecké „tameion“ (komora, spižírna) je podobné českému „tam-je-on“. Tam je náš Pán. Není to předivné? On nám chce ze svých zásob dát vše, co potřebujeme a zač Ho prosíme.

Živá slova 1/1980, vybral Peter Kailing

ŽENA

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista.)

Do druhého kola sa už dostali len dvaja kandidáti, ktorí sa jednoznačne hlásili k európskemu kultúrnemu a duchovnému dedičstvu a okolité krajiny, Európa aj svet sa dívali na Slovensko ako na zvláštny ostrov normálnosti uprostred Európy. Silné vlny čudných hnutí v Maďarsku, Poľsku či v Českej republike sa na pozadí scény predvolebných prezidentských debát na Slovensku javili ako nepatričné. Treba však sebakriticky povedať, že to takto vyzeralo skôr pri pohľade z diaľky. Zblízka sme vnímali falošné tóny aj sklamania. Kampaň je vždy aj príležitosťou pre ľudskú nedokonalosť. Osobné útoky vnímala verejnosť nielen od tretích strán. Škoda.

Príbeh interaktívnej účasti verejnosti na vzostupe nenápadnej ženy z Pezinka však prekvapil. Tých, ktorí mohli povedať, že nová slovenská prezidentka pre nich nie je neznámou hrdinkou, nebolo veľa. Boli to však väčšinou ľudia, ktorí sa zaujímali o špecifické príbehy konkrétnych ľudí a obcí, kde sa ľudskoprávna a environmentálna aktivita Zuzany Čaputovej dlhé roky odrážala v odborných publikáciách, účasti na konferenciách, seminároch či v mediálnych vystúpeniach, no ešte viac v právnej pomoci konkrétnym ľuďom. Mimo záujmu verejnosti či reflektorov médií. No predsa si ju všimli. Zvlášť tí, ktorým podala pomocnú ruku na ceste za spravodlivosťou, ktorá sa neraz skončila aj v slepej uličke.

Dnes máme prezidentku a všetci tí, ktorí tvrdili, že Slovensko nie je pripravené na to, aby

Prezidentská kampaň na Slovensku pritiahla pred pár dňami pozornosť svetových médií. Dôvod bol prozaický. V krajine Visegrádskej štvorky sa o prezidentský úrad uchádzali kandidáti, ktorí vzbudzovali všetky druhy emócií. Údiv, rozpaky, úsmev, ľútosť, strach, nádej, vieru, rešpekt, zdesenie, prekvapenie, škodoradosť. Ak sa na jednej strane spektra pohybovali ľudia, ktorí sa hlásili k tradičnému kresťanskému Slovensku a videli v okolitom svete svoje ohrozenie, tak na druhom okraji tohto intervalu stáli kandidáti, ktorí vnímali miesto Slovenska jednoznačne v Európe.

sa jeho hlavou stala žena. dnes taktne mlčia. Alebo sa snažia svoju včerajšiu neochotu otvorene myslieť a konať, prekrývať neúprimným nadšením nad zvolením „neznámej dievčiny“. Le Monde, Reuters, BBC, CNN, Lidové Noviny, ZDF či ARD prinášali v nedeľu 31. marca 2019 správu o zvolení právničky a aktivistky za prvú slovenskú prezidentku. V čase, keď sa v Národnej rade Slovenskej republiky hovorilo opäť čudným spôsobom o tom, že pre Slovensko nebudú platiť výsledky dohovoru, ku ktorému dospela rodina európskych národov, to bola viac ako odpoveď. Bolo to posolstvo.

Občania Slovenska – veriaci aj neveriaci – veria, že láska k blížnemu, snaha o férovosť, sociálnu či spoločenskú spravodlivosť, záujem o slabších a menšinové skupiny obyvateľov sa nedá zahrať. Trpezlivá ochota vysvetľovať a neodplácať podlosť podlosťou ale vernosťou pravde, sa ukázala ako tichá sila, ktorá presvedčila na chvíľu ľudí tejto krajiny, že sa to dá aj inak. Tento príklad sa stal už teraz dôležitým posolstvom, že žena môže zmeniť tento priestor. Je to celkom určite aj posolstvo kresťanským spoločnostiam, aby sa otvorili v dôvere základnej pravde o človeku. Že všetci sme si rovní. A že Boh stvoril človeka a stvoril ho ako muža a ženu. Nemá zmysel hovoriť o úlohe žien v dnešnom svete. Úloha je mnoho, netreba sa báť im ich postupne zveriť. Nie preto, že sú ženy, ale preto, že to dokážu. A toto píšem aj ako otec dvoch dcér. ■

KRÍŽOVKA

„Prijmi sa tak, ako si - s vedomím, že tvári môžeš dodať krásu...“ Guy Gilbert

Autor: Peter Kailing	Šetrí	Znalec rok. hudby (hovor.)	Člen rodiny	POMÔCKY Lek, Ala, Aas, An, Ot		Osobné zámeno	Ples	O mnoho	Stražil
Južný slovan				Kun. sibír. šelma	•				
				Od (rus.)					
Konfrontuje					•				
Zjavne, nápadne					•	Albánska mena			
						Ernest (dom.)			
Pera (básn.)				Existuje	•		Hľa		
				Zn. zahr. áut			Dvojhláska		
Severan			Oteplil		•				
			Slečna (skr.)						
	Nahrubo zomleté zrno	Klipsňa			•			Kaluž	Záchvev
		Smeti							
Kruhový predmet					•		Chem. zn. molybdénu		
							Ženské meno		
Rudné doly (skr.)			Chem. zn. lawrencia		•	Žen. spev. hlas			
			Krídlo (anatom.)			2, rím.			
Česká rieka				Býv. juhosl. mena	•				
				Ozn. rus. lietadiel					
Tenká okru hla placka (z vajec)					•				
Juhoturecké mesto						Zdochlina (nem.)			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 3/2019.

Spravodlivosť bez lásky je ako strom BEZ KVETOV.

Obrazovú publikáciu **Kráľovské mestá** posielame klientke zariadenia pre seniorov v Hornej Seči Senior Garden **ANNE KOTRUSZOVEJ**a publikáciu **Liečivé vody, NELKE JUHAŠČÍKOVEJ** z Hermanoviec.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 5. 2019. Nezapadnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 5/2019.

Stranu pripravil Peter Kailing

Staň sa podporovateľom tých, ktorí svietia

Pracovníci s mládežou v rôznych komunitách, vedúci mládeži, dorastov, besiedok, klubov robia prácu, ktorá je náročná a zodpovedná, je ľahké v tom všetkom stratiť nadhľad, motiváciu a vyčerpať sa. Vnímame, že títo ľudia by potrebovali podporu nielen v práci, ale aj vo svojom osobnom raste tak, ... aby ich svetlu nič nebránilo.

Kurz Strážca majáku 2019

- ✓ pre tých, ktorým na týchto pracovníkoch záleží
- ✓ chcú byť alebo už sú k dispozícii ako podporovatelia, poradcovia, priatelia
- ✓ chcú sa naučiť ako podporovať adresnejšie, systematickejšie a efektívnejšie

1. víkend 3. - 5. máj 2019

Obdobie praxe
máj až október 2019

2. víkend 11. - 13. október 2019

- ✓ **cyklický model pomáhajúceho rozhovoru** alebo stretnutia od prípravy, otvorenia, priebehu až po ukončenie
- ✓ **umenie pýtať sa** užitočným a podporným spôsobom
- ✓ inšpirácia zo sveta **supervízie a koučingu** a v **biblickom príbehu**
- ✓ **hranice podpory Strážcu majáku** v kontexte profesionálnej podpory

osobná skúsenosť so supervíziou s profesionálnym supervízorom
prax v poskytovaní podpory konkrétnemu pracovníkovi alebo dobrovoľníkovi
konzultácie a poradenstvo od lektorov / supervízorov
samoštúdium odporúčaných zdrojov a literatúry

- ✓ **supervízne techniky** (reflexia praxe)
- ✓ **dilemy a otázky** z praxe
- ✓ **prehĺbenie schopnosti podpory** na základe skúsenosti s cyklickým modelom pomáhajúceho rozhovoru
- ✓ **tvorba plánu** seba podpory a podpory druhých na ďalšie obdobie

Kontakt a info: Zuzana Konečná
tel. 0907 118 071 e-mail: zuzana@ymca.sk

Miesto kurzu: **Malatíny, Liptov** www.holidayraj.sk

Organizátor: **YMCA na Slovensku** v spolupráci s **Trendum (ČR)** a **YMCA v České republice**

Počet miest je obmedzený, kurz je pre českých a slovenských účastníkov **plne hradený** vďaka grantu z programu EÚ **Erasmus+**

Prihlasovanie do konca apríla 2019 alebo do naplnenia kapacity kurzu:

<http://www.youthworker.sk/vzdelavanie/kurz-strazca-majaku>

A čo ďalej?

Po úspešnom absolvovaní kurzu máte viaceré možnosti, napríklad:

- ✓ **zapísať sa do databázy Strážcov majáku** na platforme www.youthworker.sk - stať sa neformálnym podporovateľom prevažne pracovníkov s deťmi a mládežou, ochotným podporovať týchto ľudí rôznou formou (osobne, na diaľku, online - intenzita a forma dohodou). YMCA na Slovensku bude aktívnym registrovaným podporovateľom naďalej poskytovať podporu, supervíziu a pomoc v ich praxi.
- ✓ **využívať nadobudnuté poznatky nezávisle** v podpornej službe pracovníkom / klientom v iných organizáciách, cirkvi..

www.ymca.sk

www.youthworker.sk

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk, v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.